

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodo-
ba« v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poltnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 249 (11.972)

Trst, petek, 19. oktobra 1984

OSREDNJA KNJ.
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE
66000 KOPER

7096

Nepojmljivo stopnjevanje nasilja na vzhodni Siciliji

Srhljiva mafijska eksekucija v Palermu

V pokolu izgubilo življenje osem oseb

Vzroki in cilji zločina neznani - Soglasno prepričanje, da ga je pooblastila mafija

PALERMO — Osem okrvavljenih trupel je dramatični obračun včerajšnje srhljive mafijske eksekucije v stari mestni četrti Guadagna, nemajnem fevdu Filippa Marcheseja, enega najbolj krvoločnih mafijskih kolovodij in zagrizenega nasprotnika Badalamentijevega in Buscettovega klana.

Preiskovalce je na kraj pokola napotil anonimen telefonski poziv, da bodo v hlevu na Trgu Scaffa našli »mafijsko pokopališče«. Pokopališki mir je res vladal med podrtjiami te najbolj propadajoče mestne četrti, ki živi ob robu zakona, nihče ni odprl svojih obrtniških delavnic, ljudje so izginili. Le oče ene od žrtev je hotel pred prihodom policije odpeljati svojega sina, a mu to ni uspelo.

Pred hlevom med kupi smeti tri trupla, ki so jih strelili in rafali pokosili na begu, ostalih pet v malakah krvi med gnojem in slamo hleva. Vsi so se ukvarjali z rejo konj, ki služijo za nezakonite konjske tekme. Tudi njihova imena bolj malo povedo, živeli so res ob robu zakona, a so bili preiskovalcem skoraj neznan. Vzroki in cilji zločina so trenutno popolnoma nejasni, preiskovalci lahko le ugibajo, kaj je botrovalo takemu pokolu, ki nima primera v

Palermu. Morda spopad za nadzorstvo nad nezakonitimi konjskimi stavami, morda nedovoljena trgovina in zakol ukradenih konj: v obeh primerih pa je pokol takih razsežnosti lahko pooblastil le mafijski svet. Celo Filippo Marchese, pristaš »zmagajoč« corleonske mafije si kaj takega brez vednosti »sveta botrova« ne bi mogel privoščiti. V to je prepričan sodnik Falcone in to je mnenje večine preiskovalcev, ki skušajo sedaj razvozlati zagonetni klobčič včerajšnjega zločina. Nihče pa še ne izključuje morebitnih povezav z izpovedmi skesanega Buscette, da bi bil lahko pokol rezultat spopada med klani ali pa srhljiv prikaz mafijske moči.

Le redko kdaj prej je bilo v Palermu toliko domačih in tujih novinarjev kot v teh dneh po blitzu, ki ga je sprožila Buscettova izpoved. S tega zornega kota je včerajšnji pokol nov izziv obklastem, ki skuša izničiti dosežke uspeha. Tudi vsa zagonetnost in nepovezanost bi spadala v okvir tega izziva, ki naj bi dokazal nemoč preiskovalcev in vrnil zaupanje v preplašene mafijske vrste.

Kljub preiskovalni tajnosti se je do sedaj izvedelo, da je do umora prišlo med četrtro in peto uro zjutraj,

da so morilci rabili tri vrste orožja poleg samokresov, pištol in lovske puške s šibrami za volkove še brzo-strelno pištolo in da je bilo morilcev po vsem sodeč več kot pet. Preiskavo bo vodil državni pravdnik Vincenzo Paino, pomagala pa mu bo ekipa šestih sodnikov.

Sinoči je v Palermu že prispel notranji minister Luigi Scalfaro, ki se je s prefektom De Francescom in s poveljnikom policije Porporo udeležil vrha odgovornih za varnost na Siciliji.

Medtem so včerajšnji zločin v Palermu obsodile vse politične in družbene sile. Na kraj zločina je takoj po odkritju prispel novi palermski župan Martellucci. Izjavam obsodbe so si sledili pozivi za konkretnije posege. V torek bo parlamentarna protimafijska komisija poslušala poveljnika policije Porporo, vse glasnejše so tudi zahteve, da bi pred komisijo poročal tudi palermski prefekt za boj proti mafiji De Francesco. Vsi se strinjajo, da je treba čimprej ukrepati, da država ne sme kloniti pred mafijskimi izzivi. Tudi višji sodni svet je pozval italijansko sodstvo, naj nadaljuje svoj vsakodnevni boj proti mafiji in organiziranemu kriminalu, svo-

jim kolegom v Palermu pa je višji sodni svet izrazil vso podporo.

V tem valu ogorčenja pa pošteti del Sicilije upa, da bodo končno stopili na prste tudi predstavnikom tiste »tretje ravni mafije«, ki pod krinko spoštljivih politikov, podjetnikov in finančnikov vleče niti mafijske zločinske strategije. »Don Masino« je

s svojimi izpovedmi prikazal vso mafijsko nomenklaturu, pokojni general Dalla Chiesa pa je nakazal metode, kako se lahko dokopljejo do samih vrhov mafije in končno pretrgajo tisto nit, ki veže mafijo z gospodarsko in politično oblastjo. Preiskovalci morajo torej brez odlašanja prevzeti vse primerne ukrepe.

Craxijeva vlada na robu krize

RIM — Po hodnikih poslanske zbornice je spet vztrajno slišati glasove o bližajoči se vladni krizi. O tem govorijo tudi v krogih tajništva nekaterih strank. Samo predsednik vlade Craxi, ki je trenutno na obisku v Londonu, trdi, da je optimist in da pač gre za vprašanja, ki jih bo mogoče premostiti. Zakaj spet govorijo o krizi? Predsednica poslanske zbornice Jottijeva je včeraj sklenila, da bo zbornica razpravljala in glasovala s tajnim glasovanjem o komunistični resoluciji, ki v bistvu zahteva odstop zunanjega ministra Andreottija. Gre za glasovanje, ki je za KD in za usodo petstranske vlade zelo tvegano, tako da bodo nujno spet postavili tako vprašanje zaupnice. KD bo to rešitev odločno zagovarjala v stiku s svojimi zavezniki, ki pa so kar se da negotovi.

Mnogi menijo, da je v takem vzdušju spet potrebno preverjanje med strankami. Craxi je predlagal srečanje med tajniki petih večinskih

strank. Gre za srečanje, ki bi lahko bilo odločilno, na njem pa bi morali govoriti tako o zadevi Andreotti, kot tudi o zadevi Visentini. Le tako bi bilo mogoče preprečiti krizo. Socialisti s svoje strani zagovarjajo vlado in torej tudi ministru Andreottija, ločijo pa med političnim in moralnim

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V komisiji stekla razprava o reformi višje srednje šole

RIM — Po večmesečnem obotavljanju je v senatni komisiji za šolstvo končno ponovno stekla razprava o reformi višje srednje šole. Gre za zelo zapleteno vprašanje, saj se te reforme lotevajo že četrto zakonodajno dobo zapored in je doslej še niso odobrili. Obstajajo pa dobri izgledi, da

bo tokrat delo steklo hitreje in da se bo morda začela razprava v senatni skupščini še pred koncem leta.

V zadnjih dveh dneh so namreč člani komisije odobrili prvo in del drugega poglavja omenjenega zakonskega besedila. Še zlasti je pomembno dejstvo, da je prišlo do odobritve pr-

vega poglavja, ki v svojih 14 členih določa osnove ureditve višje srednje šole.

Takoj pa je treba povedati, da nekaterih ključnih problemov niso rešili, ampak so jih obšli. Tako so na primer »zamrzili« vso problematiko v zvezi s poučevanjem verouka, o kateri je prišlo celo do spora med predsednikom vlade Craxijem in ministrom za šolstvo Falcuccijsvo.

Namesto natančnih določil, ki jih je vsebovala prejšnja formulacija, se tako sedanje besedilo omejuje na trditve, da bo pouk verouka potekal »v skladu s konkordatom« in z dogovori z drugimi religijami, na osnovi 7. in 8. člena ustave. Nobenih jamstev o svobodi izbire in o preprečevanju diskriminacij, ki so obstajala v prvotnem besedilu.

In tako bi lahko nadaljevali še o marsikaterem aspektu. Odpravili so, na primer, vsa določila o maturitetnih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V zbornici razprava o spolnem nasilju

RIM — V vzdušju, ki se je postopoma tako razgelo, da je v poslanski zbornici zavladal pravi kaos, se je včeraj popoldne nadaljevala razprava o zakonskem osnutku, ki zadeva spolno nasilje. Najprej je bilo v poslanski zbornici premalo poslancev, da bi lahko glasovali o popravku k členu 3, ki ga je predložil liberallec Bozzi. Demokristjani so se namreč zbal, da jih je premalo prisotnih in so trumoma zapustili dvorano. Glasovanje so ponovili uro kasneje, kot predvideva pravilnik, in s pičlo večino zavrnili Bozzijev popravek.

S pičlimi tremi glasovi večine je potem poslanska zbornica sklenila razveljaviti člen 10, ki je predvideval, da se združenja ali gibanja, ki imajo kot namen zaščito interesov, ki jih kršijo prekrški, o katerih govori zakon o spolnem nasilju, lahko prijavijo kot civilna stranka, seveda s privoljenjem prizadete osebe. Ta norma je zadevala feministično gibanje.

Ko so prebrali izid glasovanja, se je v avli poslanske zbornice spet razvnela polemika, predstavnice feministk, ki so bile na tribunah za občinstvo, pa so bučno protestirale proti sklepu poslanske zbornice.

Drevi v Repnu tekma pokala prvakinj Kras-Mladost

ZGODOVINSKI DAN NAŠEGA ŠPORTA

Drevi ob 20. uri bo v repenski telovadnici namiznoteniško srečanje za pokal prvakinj med Krasom in zagrebško ekipo Mladost Ribomate-rijal.

Prvič v zgodovini našega športa eno od naših društev nastopa v tako elitnem tekmovanju in zato gotovo ni pretirano (nasprotno), če zapišemo, da je to zgodovinski dan za ves naš šport, veliko priznanje za Krasove igralko, njihovo društvo in za ves slovenski šport v Italiji. Krasove namiznoteniške igralko, ki so nas razveselile z osvojitvijo vsemogočih naslovov, so nam torej poskrbele še en »biser« — nastop v pokalu prvakinj. Nasproti jim bodo stale jugoslovanske prvakinje, ki so seveda v tem srečanju ne-sporne favoritinje.

NA 10. STRANI

Krasove namiznoteniške igralko, ki bodo danes nastopile v pokalu prvakinj

Vzhodnokraški rajon zahteva dvojezične table

Rajonski svet za vzhodni Kras je s pičlo večino glasov sprejel predstojniško resolucijo, ki jo je že pred približno mesecem dni predložila svetovalska skupina KPI in v kateri je izražena zahteva, da občinska uprava čimprej poskrbi za postavitev dvojezičnih tabel ob vhodih slovenskih vasi,

NA 5. STRANI

Delegacija Unije pri veleposlaniku SFRJ

RIM — Delegacija Unije Italijanov za Istro in Reko, ki se mudi na večdnevno obisk v Rimu, je včeraj obiskala jugoslovanskega veleposlanika v Rimu Anteja Skataretika,

Giuricin
ni več
tajnik
Liste

NA 5. STRANI

● V komisiji

NADALJEVANJE S 1. STRANI

izpiti in predvideli le, da bodo ta določila sprejeli s posebnim zakonom. Med členi, ki so ostali skoraj nespremenjeni, naj omenimo 9. člen z nas pomembnim naslovom »Zaščita jezikovnih manjšin«. V njem je predvideno, da na ozemlju, na katerem živijo manjšine, ki so priznane z zakonom, morajo programi in učni načrti, »ob spoštovanju kriterijev in ureditve, ki jih določa ta zakon«, zagotoviti primeren razvoj pouka jezika in kulture manjšine same. Besedilo je rahlo spremenjeno, saj je bil v prvotnem besedilu govor samo o kriterijih, sedaj pa so temu načelu dodali tudi »ureditve«, kar je v bistvu omejevalno. Edini, ki je imel v komisiji pomisleke glede tega dodatka je bil južnotirolski senator Mitterdorfer.

BOJAN BREZIGAR

● Craxijeva

NADALJEVANJE S 1. STRANI

aspektom vse zadeve. Skratka, socialisti zagovarjajo politične izbire zunanjega ministra, ni pa rečeno, da mu bodo ob strani, ko bo šlo za glasovanje o moralnem vprašanju. Marsikdo je torej mnenja, da je usoda Craxija trdno povezana z Andreottijevo, čeprav se predsednik vlade počuti še kar gotovega, saj v parlamentu ni mogoče sestaviti nobene večine brez PSI.

V pričakovanju razsodbe sodišča svobode

Vlada začela oblikovati odlok o zasebnih TV mrežah

RIM — V okviru vlade so včeraj začeli oblikovati besedilo vladnega odloka, ki bi moral rešiti vprašanje utišanja mrež Retequattro, Canale 5 in Italia 1 v Laciju, Abrucih in Piemontu. Podrobnosti o njegovi vsebini ni, znano pa je, da ga ne bo vlada predstavila pred odgovorom sodišča svobode (je predviden za soboto), na katerega so se v Rimu, Turinu in Pescari obrnili predstavniki zasebnih TV mrež.

Vprašanje je kočljivo, kajti na tem področju so se pojavila nasprotujoča si stališča sodnikov. V Firencih in Milanu so pred kratkim namreč zavrnili prijave proti zasebnim postajam, češ da ne kršijo obstoječih zakonov. Drugo pereče vprašanje je različno tolmačenje člena 195 postnega zakonika. Pojem »regionalnosti« je namreč precej dvoumen. Tako nekateri menijo, da privatne postaje lahko pokrivajo samo prostor posameznih dežel, drugi pa recimo vso severno Italijo. Dalje se bo morala vlada odločiti, če bo pri sestavi odloka upoštevala podatke popisa, ki ga je pred dvema letoma naročil pristojni mini-

ster Di Giesi, ali pa bo izhajala iz sedanje stvarnosti. Medtem ko je vprašanje v središču pozornosti italijanske javnosti, je med strankami precej razhajanje glede umestnosti vladnega odloka. Zagovarjajo ga stranke večinske koalicije in socialdemokrati so celo že sprožili postopek za referendum o razveljavitvi člena 195 postnega zakonika. Negativno stališče pa so izrazili komunisti, demoproletarci in radikalci. Le-ti zahtevajo odobritev po hitrem postopku zakona, ki naj obravnava in zajema vso problematiko sredstev množičnega obveščanja.

Med številnimi odmevi na utišanje treh italijanskih network gre zabeležiti stališče sindikata novinarjev FN SI in sindikata FLSI, ki zagovarjata mešani sistem radijskih in televizijskih postaj, a poudarjata središčno vlogo javne mreže. Zakon mora tudi določati »prozornost« lastnine in proračunov zasebnih postaj, opredeliti pojem regionalnosti, urediti vprašanje propagande ter preprečiti koncentracijo več postaj, predlagata oba sindikata.

Nobelovec Tutu spet doma

Južnoafriški škof Tutu, dobitnik letošnje Nobelove nagrade za mir je bil deležen ob svojem povratku v domovino toplega sprejema s strani svojih rojakov (Telefoto AP)

Uspeh kronal pet let vatikanskih prizadevanj

Rešen stoletni spor med Argentino in Čilom o usodi Kanala Beagle na Ognjeni zemlji

VATIKAN — Po petih letih težavnih pogajanj s papeževim posredovanjem so včeraj dopoldne v Vatikanu slovesno podpisali sporazum, s katerim se je dejansko zaključilo občutljivo vprašanje, okoli katerega sta si bili skoraj stoletje v šah latinskoameriški sosedi Argentina in Čile. Gre namreč za teritorialno pristojnost nad tako imenovanim Kanalom Beagle na jugu ameriške podceline, s tremi večjimi in številnimi manjšimi otoki in teritorialnimi vodami vse do Južnega pola, okoli katere je večkrat grozil izbruhiti celo oborožen spopad med Argentino in Čilom.

Da je končno prišlo do sporazuma, ima nedvomno veliko zaslugo vatikanska diplomacija in zlasti že pokojni kardinal Samoré, ki je v papeževem imenu v prvi osebi vodil pogajanja. Prav zato so sporazum podpisali v Vatikanu, njegovi podpisniki pa so vatikanski državni tajnik, kardinal Agostino Casaroli, in voditelja obeh delegacij, argentinski veleposlanik

Marcelo Del Pech in čilski častnik Ernesto Videla. Besedilo sporazuma bodo objavili nocoj, istočasno v Rimu, Buenos Airesu in v Santiagu de Chile, nato pa ga bosta morali ratificirati obe latinskoameriški vladi, medtem ko ga bo v Argentini moralo potrditi tudi prebivalstvo na referendumu, razpisanim za 18. november.

Po neuradnih vesteh sporazum predvideva, da omenjeni otoki vzhodno od Kanala Beagle pripadejo Čilu, da se teritorialne vode razširijo na 15 milj in da se področje od Cap Horna z ravno črto do Južnega pola, razdeli med obe državi. Po zemljepisni plati hudo zamotan sporazum pa predvideva tudi tesno sodelovanje držav - podpisnic pri izkoriščanju naravnih bogastev tega doslej spornega območja.

Na sliki (telefoto AP): kardinal Casaroli z vodjema argentinske in čilske delegacije po podpisu sporazuma o kanalu Beagle.

Več deviz od turizma

BEOGRAD — Jugoslovansko turistično gospodarstvo je imelo od začetka januarja do 1. oktobra letos 857,4 milijona dolarjev deviznega prihodka. To je po podatkih Narodne banke Jugoslavije za 24 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Samo na konvertibilnem področju je zaslužek 827,1 milijona dolarjev, ali 25 odstotkov več kot pred letom dni.

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so imeli v tem obdobju v turističnih krajih okrog 88,5 milijona nočitev oziroma za 7 odstotkov več kot v tem času lani. Nočitev tujih gostov je bilo približno 40 milijonov ali 19 odstotkov več, domačih turistov pa okrog 49 milijonov, kar je 2 odstotka manj kot v tem lanskem obdobju. (dd)

ANKARA — Predsednik predstava SFRJ Veselin Djuranović je včeraj iz Ankare odpotoval na krajši obisk v Istanbul. Na letališču v Ankari se je od Djuranovića poslovil turški predsednik Kenan Evren z najvišjimi turškimi političnimi osebnostmi.

V turških informativnih sredstvih so sicer z veliko pozornostjo spremljali obisk predsednika predstava SFRJ, turška televizija pa je včeraj predvajala dokumentarec o Jugoslaviji.

Razprava o uporabi zastav narodnosti

BEOGRAD — Ali bo uporaba zastav narodnosti urejena z zveznim zakonom ali z dogovorom republik in pokrajin, z ali brez federacije — ostaja odprto vprašanje. Delegati odbora za družbenopolitične odnose skupščine SFRJ so včeraj v dolgi razpravi soglašali, da bi uporabo zastav narodnosti urejali na enoten način ter da bi zakon ali dogovor ki bi to urejal, moral predvideti obliko, vsebino in nekatere oblike uporabe teh zastav. Prav tako ni dileme glede tega, da bi takšna zastava morala imeti obeležje ozemeljske celovitosti in suverenosti SFRJ. Med drugim so poudarili, da urejanje uporabe in videza zastav v nobenem primeru ne pomeni zoževanja pravic in enakopravnosti narodnosti.

Hisen Ramadani s Kosova se je na seji izrekel proti zamisli, da bi naredili popolnoma nove zastave narodnosti. Po njegovem mnenju bi bilo pametno v sedanje zastave — kjer obstajajo — vključiti element trobojnice ali katerega drugega simbola, ki bi odražal skupnost, takšne zastave pa bi morali vedno izobešati skupaj z zastavo SFRJ. (dd)

Začetek iranske ofenzive

BAGDAD, TEHERAN — Sodeč po vojaških komunikacijah iz Bagdada in Teherana se je začela tolikokrat napovedana iranska ofenziva. Včeraj pred zoro so Iranci izvedli napad na 20 kilometrov širokem odseku osrednjega dela fronte na območju Seif Saada, 200 kilometrov jugovzhodno od Bagdada. Do tod so si komunikacije obeh vojskujočih se držav enaki, o prvih rezultatih ofenzive pa sta komunikacija protislovna.

Bagdad trdi, da so zaustavili in odbili tri poskuse preboja fronte črte in zadali napadalcem izredne izgube. Za teheranski radio pa je preboj uspel, zasedli so že nekaj strateških višav zahodno od mejnega prehoda Karkani, boji pa se nadaljujejo. V Teheranu so tudi sporočili, da so onesposobili na stotine iraških vojakov.

Po vsem tem je sedaj popolnoma jasno, da pozabljena zalivska vojna prehaja v novo obdobje. Včerajšnji napad v osrednjem delu fronte je bržkone le uvod v splošno ofenzivo pol milijona iraških vojakov in prostovoljcev.

ZRN za čimprejšnji vstop Španije in Portugalske v EGS

BONN — Dvodnevni obisk zahodnonemškega zunanjega ministra Genscherja na Portugalskem še zdaleč ni bil samo vljudnostnega ali protokolarnega pomena, četudi v odnosih med Lizbono in Bonnom ni nobenih resnih problemov. Genscher je prišel predvsem zagotoviti Portugalcem, da bo bomska vlada storila vse, da bo Portugalska s Španijo vred 1. januarja 1986 postala članica EGS.

Bonn se bo zoperstavil vsem poskusom (zlasti Francije), da bi sprejem Španije in Portugalske preložili na poznejši datum. Francoska zavlačevalna taktika je povzročila že dosti razburjenja in zamere v Lizboni in v Madridu. Poleg tega je Portugalska pomembna za ZRN in za NATO naploh. Vsak tretji zahodnonemški de-

lavec živi od izvoza in zato je ZRN morda najbolj »razvzven« naravnana država v zahodni Evropi. V Bonnu dobro vedo, da je Portugalcev samo 10 milijonov in da nočejo ostati v senci močne sosedne Španije. Toda Portugalska je bila nekoč kolonialna vesleša in njene jezikovne in kulturne, a tudi gospodarske zveze, s portugalsko govorečo Brazilijo, a tudi Mozambikom in Angolo, niso od včeraj.

Portugalska je lahko zelo koristna za zahodnonemško gospodarstvo, ki si nenehno prizadeva razširiti in povečati izvoz — in to z uspehom. Tudi v tej luči je pomemben Genscherjev obisk na Portugalskem in v tej luči je razumljivo, zakaj si Bonn tako odločno prizadeva, da bi spravljal Pirenejski polotok v EGS.

Zaskrbljujoče grožnje novega generalnega sekretarja NATO

BRUSELJ — Severnoatlantska vojaška zveza si pridržuje pravico, da v morebitni vojni s Sovjetsko zvezo prva napade z jedrskim orožjem, je sinoči dejal generalni sekretar NATO lord Carrington.

Ta misel je bila osrednji poudarek Carringtonovega nastopa pred tukajšnjim belgijskim kraljevskim inštitutom za mednarodne odnose, v katerem je ostro kritiziral tiste sile znotraj atlantskega zavezništva, ki menijo, da NATO ne sme biti prvi med vojaškimi blokoma, ki bi se zatekel k nuklearni vojni.

V nastopu, ki velja za eno najbolj-

nejših razlag filozofije novega generalnega sekretarja po 25. juniju, ko je na tem položaju zamenjal Nizozemca Josepha Lumsa, je lord Carrington obračunal s stališči socialističnih strank v Beneluxu.

Če bi NATO opustil jedrsko obrambo, kot so pred dnevi predlagali britanski laburisti, je razložil Carrington, bi to sprožilo »orjaški premik v ravnovesju sil v korist Moskve«. Sovjetska zveza bi lahko zaradi premoci v konvencionalni oborožitvi »zagrozila s porušenjem vsakega zahodnoevropskega mesta, ne da bi se ji bilo treba bati povračilnega udarca«.

Sklep jugoslovanskega ustavnega sodišča

Borci tudi v bodoče oproščeni depozita

BEOGRAD — Ustavno sodišče Jugoslavije je ugotovilo, da ni osnove za začetek postopka ocenjevanja ustavnosti člena odloka o položitvi depozita, s katerim so obveznega plačevanja pologa oproščeni borci in člani njihovih družin ob odhodu v tujino na obisk zgodovinskih mest ali spomenikov. Kot so dejali, ZIS s sprejetjem tega odloka ni prekršil svojih pooblastil, z njim pa niso kršena načela enakosti občanov pred ustavo.

V razpravi so posebej opozorili, da je Zveza borcev že sprožila pobudo pri ZIS, da natančno določi, za katera zgodovinska mesta velja oprostitev plačila depozita in da sami borci menijo, da s tako oblikovanim odlokom dobivajo širše pravice, kot so jih zahtevali. Kot je dejal sodnik Rafko Micivnik, nobenemu borcu ne bi padlo na pamet, da bi špekuliral s to pravico in jo izkoristil denimo za odhod do Waterlooja. Sodnik Josip

Trajković pa je opozoril, da bi v primeru dvoma v nekakšno kršenje enakosti občanov morali znova proučiti celoten odlok ne pa samo člen o borcih, kajti v odloku so plačila depozita oproščeni tudi občani na časnem delu v tujini in lastniki nepremičnin v tujini. To je dejala Stana Djukić - Delević tudi za člen, ki se nanaša na duhovščino.

Veliko govora je bilo tudi o vprašanju, ali lahko takšne pravice določajo z odlokom ali je za to nujen zakon. Ker ima ZIS v določenih primerih pravico sprejeti časne ukrepe, so ocenili, da vlada ni prekršila svojih pooblastil. Vendar pa so opozorili, da je potrebno natančno določiti pojem časnosti, ker je očitno, da ukrepi, ki jih obnavljajo iz leta v leto, izgubljajo značaj časnosti. Zato so sklenili, da bodo določili sodnika poročevalca, ki bo ta problem podrobneje preučil in o tem obvestil ustavno sodišče. (dd)

Oživljanje olimpijske misli

Soglasje Jesenic za igre ob tromeji

Po triurni razpravi so ga izrekli delegati vseh treh zborov

JESENICE — Vsi trije zbori jese- niške skupščine so imeli v torek po domala triurni razpravi na sporedu tudi zelo pomembno točko: soglasje za začetek postopka za pridobitev kandidature Slovenije, Furlanije - Ju- lijske krajine in Koroške za Zimske olimpijske igre leta 1992 na območju treh obmejnih občin. Delegati so z odobravanjem podprli to zamisel.

Delegati so se z razlogi za pobudo strinjali in potrdili sklepe, ki ponov- no poudarjajo ekonomičnost iger treh dežel (z jeseniske plati gre praktično za nadaljevanje usmeritev po načrtih na področju turizma) in novo oživ- ljanje olimpijske misli. Seveda je po- trebno pohiteti, saj je jeseniški žu- pan Franc Brelih poudaril, da tudi ob morebitnem neuspehu pri kandida- turi leta 1992 ostaja skupen reklamni učinek za turizem treh dežel. Obenem pa so poudarili, da se o igrar mora izreči vsa Slovenija, za čimbolj učin- kovito delo pa so odločili posebno delovno skupino, ki bo pripravila gra-

divo kot podlago za skupno kandida- turo.

Delegati iger niso sprejeli z ova- cijami in evforijo, ampak trezno in z znanimi zahtevami o igrar kot de- lu stvarnosti. Nedvomno pa drži, da jeseniška občina in njeno gospodar- stvo podpirata zamisel o zimskih o- limpijskih igrar treh dežel.

Madžari v luki

TRST — Delegacija madžarskega državnega gospodarstva pod vod- stvom generalnega direktorja mi- nistrstva za gospodarstvo Pala Petra- sa se je včeraj mudila v Trstu, in si je ogledala pristanišče. Pogovarjali so se o možnosti povečave madžar- skega tranzita, ki je v prvih osmih mesecih letos znašal 4 tisoč ton, med- tem ko je v istem razdobju lani do- segel 35 tisoč ton. Madžari preko Tr- sta izvažajo predvsem živo govedo (20.000 ton letno), uvažajo pa pred- vsem bombažne tkanine.

Izvozna prizadevanja Šampionke iz Renč

Gobe vir deviznega zaslužka a tudi hudih težav pri odkupu

RENČE — Skoraj polovico letošnjega izvoza, ki bo predvidoma znašal 600 tisoč dolarjev, in torej kar 90 odstotkov več kot lani, bo Šampionka, delovna organiza- cija za proizvodnjo in predelavo prehrabenih in ke- mičnih izdelkov, uresničila s prodajo svežih gob na kon- vertibilnem trgu, predvsem v Italiji, manjše količine pa tudi v Zahodni Nemčiji.

Doslej, in sicer od junija dalje, je namreč kolektiv Šampionke prodal na tuje že 50 ton jurčkov, 40 ton štorovk ter manjše količine lisičk in ustvaril približno 450 milijonov lir deviznega prihodka. Načrtujejo, da bodo do konca leta zaradi precejšnje ponudbe štorovk na Goriškem in tudi drugod prodali na tuje še najmanj 60 ton teh gob in skupaj iztržili približno 550 milijonov lir. Seveda pa, ugotavljajo v Šampionki, ta oblika izvo- za, čeprav na prvi pogled ugodna, ne poteka brez težav.

S tem izvozom namreč pokrivajo le stroške odkupa gob, embalaže in drugega, kar je z odkupom povezano. To pa, poudarjajo, kot kaže, tudi zato, ker so prav v preteklih dneh imeli precej težav pri odkupu. Zaradi »navala« nabiralcev štorovk so na primer prejšnjo ne- deljo morali odkupovati neprekinjeno kar 12 ur, tudi ponoči. Nekateri nabiralci so negodovali zaradi odkupne cene. Očitno neupravičeno, ker je neglede na izjemno ve- liko ponudbo cena za gobe prve kakovosti 150 dinarjev, druge kakovosti 100 dinarjev in gob za predelavo 60 dinarjev.

Vendar pa se v Šampionki zavedajo, da niso dovolj opremljeni, da bi občutno izboljšali organizacijo odkupa v kratkem času. Z njim so začeli predlani in zdaj odku-

kujejo gobe na sedežu delovne organizacije, na Trno- vem pri Novi Gorici in tudi v okolici Novega mesta. Ostale gobe pa kupujejo preko zadrug in kmetijskih kom- binatov iz Hrvaške, BiH in Ilirske Bistrice.

Da pa bi naredili še korak naprej in torej v celoti uresničili načrtovani program za višjo stopnjo predela- ve ne le gob, temveč tudi drugih gozdnih sadežev, pol- žev in vrtnin, ki jih drugi slovenski in jugoslovanski predelovalci še niso ponudili dovolj na domačem in tu-

Poleg svežih gob in manjših količin polžev, izvažajo Šampionka predvsem čistilna sredstva, največ na Madžarsko, v Italijo in v ČSSR. Z njimi bodo letos predvidoma iztržili 300 tisoč dolarjev. Na Švedsko pa bodo prodali 5 tisoč litrov vinskega kisa. To bo prav- zaprav poskusna količina, da bi prodrli na to zahtevno tržišče.

jem trgu, bi morali za nove naložbe nameniti najmanj 100 milijonov dinarjev. Upajo, da bodo v prihodnjem letu lahko začeli uresničevati naložbeni program tudi s pomočjo združevanja denarja v okviru podjetja Vipa, v katerega so se vključili pred letom dni. Prav zato, da bi svoje razvojne načrte povezali s programom za ure- ditev Vipavske doline, iz katere naj bi dobili dovolj su- rovin za predelavo na primer belušev, brstičnega ohro- ta, korenja in druge zelenjave.

SLAVICA CRNICA

Posvetovanje o izseljenstvu

VIDEM — Metodološki pristop in cilji tretje deželne konference o iz- seljenstvu, to je osnovna tema zase- danja deželnega odbora za izseljen- stvo, ki bo na reprezentančnem se- dežu dežele v Vidmu, v Ul. S. Fran- cesco, v soboto in nedeljo.

Člani odbora bodo pretresli 230 stra- ni obsegajoče gradivo deželnega od- borništva za delo, socialne storitve in izseljenstvo, ki bo služil kot izhodišče za priprave na deželno konferenco in za predhodne razprave v okviru izseljenskih organizacij, javnih usta- nov in političnih, gospodarskih in družbenih sil dežele Furlanije-Juljske krajine.

Omenjeni dokument predstavlja or- ganizacijske plati tretje konference. Hkrati pa obravnava vrsto vprašanj, ki nastajajo v zadnjih letih ob glo- bokih spremembi družbenogospodarske slike v Italiji, Evropi in v vsem sve- tu. Iz tega pa izhaja potreba po dru- gačnem političnem pristopu do vpra- šanja izseljenstva.

Člani deželnega odbora pa bodo obravnavali tudi vrsto vprašanj v zvezi z letošnjem načrtom deželnega sklada za izseljenstvo in o potrebi po določenih njegovih spremembah.

Odbor bo pod predsedstvom dežel- nega odbornika Antoninija začel svo- ja dela v soboto, ob 10. uri. Zaseda- nje pa bodo predvidoma sklenili v nedeljo dopoldne.

LJUBLJANA — V jugoslovanskem gospodarstvu je najbolj nemirno de- vizno področje. V zadnjih letih se namreč na nobenem drugem področ- ju ni spremenilo toliko predpisov, kot prav na tem. Predpise je treba kar naprej spreminjati zaradi nepresta- nega pogajalskega boja, ki teče med posameznimi deli gospodarstva in po- sameznimi republikami. Ta boj se je letos ponovil in slišati je, da so letos izdelali že sedmo verzijo predlogov za spremembo deviznega sistema oz. deviznih predpisov. Do tega prihaja zaradi vedno novih idej o tem, kaj spremeniti in zaradi vedno novih do- kazov, da takšen devizni sistem, kot ga imamo, gospodarstvu močno škodi. Mnogo vidijo v zdajšnjih deviznih prepisih, ki so osnovani na deviznem zakonu iz leta 1976, tudi vzroke za gospodarsko krizo. Gospodarska po- litika mora seveda upoštevati vse predloge, ki prihajajo. Izbrati mora najustreznejše rešitve. Do njih pa je skorajda nemogoče priti, kajti mora- la bi iznajiti tak devizni sistem, da bi z enim dolarjem potešila devizno la- koto desetim lačnim, od katerih pa vsak rabi vsaj en dolar. Ker ekono- mija svetopisemskih rešitev ne priz- nava, je devizna plovba neprestano izpostavljena novim čerem.

Zdajšnji devizni sistem je zasnovan na naslednjem načelu: Vsak mora sam poskrbeti za devize, ki jih rabi. Vsak si mora torej sam pokriti uvoz- ne in ostale devizne potrebe. Kako naj do deviz pride, je njegova skrb. Podjetje lahko pride do deviz na dva načina. Ali s tem, da poveča prodajo svojih izdelkov na tuje, ali pa tako, da devize kupi doma. Takšno pravilo je spodbudilo rast izvoza jugoslovanskih izdelkov. Hkrati pa je vzpostavilo tu- di obsežno trgovanje z devizami. Med podjetji je nastal nekakšen črni

Bavarski izvoz preko Jadrana

MÜNCHEN — Bavarska in južna Nemčija z velikim zanimanjem gleda na štiri severnojadranska pristanišča Benetke, Trst, Koper in Reka. Ta pristanišča ležijo ob naravni poti nem- škega izvoza v Afriko in Azijo. Ven- dar to še ni dovolj, naloga teh pr- istanišč je, da v svobodni konkurenci osvojijo nemški tranzit. Nikakega dvo- ma ni, da imajo okoli tega vprašanja tako izvozniki kakor tudi pristanišča skupne interese. To je morda pogla- vitna ugotovitev včeraj v Muenchnu, glavnem mestu Svobodne države Ba- varske, začetega posveta, ki ga je delovna skupnost Alpe Jadran skli- cala s predstavniki Bavarske, da bi jih opozorila na velike prednosti, ki jih ponujajo poprej omenjena prista- nišča. Ob tej je potrebno poudariti, da je prevoz skozi ta pristanišča za 10 odstotkov cenejši in da je na poti proti Hongkongu časovno pridobil pet dni.

Münhenskega zasedanja se udele- žujejo predstavniki omenjenih prista- nišč, delovne skupnosti Alpe Jadran, dežel Veneto in Furlanija - Julijska krajina, republik Slovenija in Hrva- ška.

Z nemške strani je na pogovorih sodeloval minister za gospodarstvo

Anton Jaumann. Na posvetu je izja- vil, da gre kar 90 odstotkov nemške- ga pomorskega izvoza preko severnih nemških pristanišč in da je velik in- teres predvsem južne Nemčije za ja- dranska pristanišča. To postaja toliko bolj razumljivo, če je znan podatek, po katerem se je izvoz v države Bližnjega in Srednjega Vzhoda v le- tih 1970-1982 podeseteril. Jaumann je nadalje pristavil, da je nemški izvoz v azijske države leta 1970 znašal sedem odstotkov, leta 1982 pa že 12 odstot- kov. Posvet v Münchnu so dalj časa in dobro pripravili, je dejal bavarski minister, na roko pa mu je šlo tudi povečanje zanimanja za azijski trg.

V tem pogledu prednosti ne priha- jajo samo tržaškemu pristanišču, am- pak se sreča nasmihati tudi pristani- ščema Portorož in Tržiču in Porto Nogaro v videmski pokrajini. Velike- ga pomena za pridobitev nemškega tranzita je nadalje uspešna gradnja avtomobilske ceste, ki bo Italijo po- vezala z Avstrijo in gradnja novega tira železniške proge po Kanalski do- lini. O tem sta se pogovarjala tudi Comelli in predsednik Bavarske Franz Josef Strauss. Ob tem velja dodati, da je predsednik Comelli Straussa po- vabil v Trst.

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Pogajalski boj zaradi deviz

Toda temeljni cilj je: čimveč izvoziti

devizni trg, saj si podjetja med se- boj prodajajo devize po precej višjih cenah, kot pa jih je določil uraden tečaj dinarja.

Do črnega deviznega trga je prišlo zaradi tega, ker ne deluje legalni de- vizni trg. Narodna banka Jugoslavije je morala legalni devizni trg pred leti ukiniti zato, ker na tem trgu ni bilo kaj prodajati, saj deviz zaradi splošnega pomanjkanja ni bilo. Drža- va, ki se ni mogla več zadolževati v tujini, na ta trg ni mogla več pošilja- ti deviz, devizne rezerve pa so še zdaj takoj majhne, da se z njimi ne da posredovati.

Kljub temu, da ni deviz, skušajo devizni trg osnovati na silo. Pravijo namreč, da bi jugoslovansko gospo- darstvo moralo nujno imeti možnost, da devize kupuje na domačem trgu. Del gospodarstva, ki sicer ne bi iz- vžal, namreč potrebuje devize, če hoče normalno proizvajati. Ker jih ne dobi, blago na silo izvažajo. Devizni iz- kupički od takega izvoza so manjši, ker ne prodajajo samo izdelkov, ki gredo tudi na tujih trgih dobro v de- nar, ampak prodajo vse, kar se pro- datl da. Zlasti je škodljivo, ker pro- dajajo v tujino tudi surovine in re- produkcijske materiale, ki pa jih ju- goslovansko gospodarstvo — predelo- valni del — samo rabi. Zato mora te surovine ta del gospodarstva ponovno

uvažati. Nekateri navajajo, da jugo- slovansko gospodarstvo zaradi tega izgubi okoli 700 milijonov dolarjev. Tolikšna je namreč razlika med pro- dajno in nakupno ceno.

Po tej strani je vzpostavitev deviz- nega trga seveda nujna, saj bi go- spodarstvu tak način menjave zmanj- šal stroške. Vendar se tisti, ki devize zaslužijo z izvozom, osnovanju tak- šnega trga upirajo. Upirajo pa se zaradi več vzrokov. Država jim nam- reč pobere toliko deviznega zaslužka, da z ostanikom tega zaslužka vsi ne morejo pokriti vseh izdatkov, ki jih imajo z nakupi v tujini za sebe in za svoje kooperante. To pomeni, da bi jim morali odvzeti še tiste devize, ki jim zdaj ostanejo. S tem pa bi izbili izvoznikom iz rok najmočnejšo izvozno spodbudo, kar bi seveda iz- redno močno vplivalo na sam izvoz.

Drugo nevarnost pa vidijo drugje. Tudi če bi ves devizni izkupiček, ki zdaj ostane podjetjem, dali na deviz- ni trg, bi ga bilo premalo, da bi lah- ko pokrili vse zahteve po devizah. To se je pokazalo že letos, ko so na nek način vendarle skušali izobliko- vati devizni trg. Takrat so devizne želje za 4 milijarde dolarjev preko- račile devizne možnosti. Kadar pa je povpraševanje toliko večje kot ponu- ba, takrat seveda (devizni) trg ne more delovati. Torej je možno vzpo- staviti samo tak trg, na katerem bi

devize razdeljevali. Namesto trga bi tako dobili distribucijski center, na katerem pa najbrž ne bi prevladovali zdravi gospodarski zakoni, ampak vr- sta drugih primesi (kdor bi imel moč- nejše pozicije, ta bi lahko dobil več deviz), kar pa bi bila priložnost za neprestane spore, ki bi dobili lahko tudi širše politične rasežnosti.

Tistim, ki so za devizni trg, in onim, ki trdijo, da zdaj ni še nikakršnih pravih možnosti, da bi tak trg tudi začel delovati, pa je jasno nekaj: kdor izvažajo takšne izdelke, ki jih ju- goslovansko gospodarstvo nujno po- trebuje, temu je treba omogočiti, da si potrebne devize zagotovi doma. To pomeni, da jim mora devize (in seveda del svojega deviznega zasluž- ka) zagotoviti tisti, ki izvažajo.

Ker deviznega trga ni mogoče orga- nizirati, se zastavlja vprašanje, kak- šna je rešitev. Industrija finalnih iz- delkov, ki je največji izvoznik, pred- laga, da naj bi delili devize v okviru reprodukcijskih celot. Utemeljitev je preprosta: tovarne finalnih izdelkov (prežetni izvozniki), tovarne repro- dukcijskih materialov in tovarne su- rovin (prežetni uvozniki) so že zdaj dokaj močno povezane, saj je delo ene močno povezano z delom druge. Torej je najbolj upravičeno, da se v okviru teh povezav tovarne same med sabo dogovorijo, kako si bodo

delile devize, da bo vsem prav in da bo proizvodnja tekla čim bolj nemo- teno. To pomeni, da bi medsebojno odvisnost tovarn še povečevali, kar je prav, saj na tak način lahko hi- treje menjša proizvodne programe, izboljšuje kakovost, doseže večje serije in racionalizira proizvodnjo.

Toda prav ta navezanost nekaterim ne diši: hočejo ostati samostojni, ker si potem lahko izbirajo sami svojega partnerja. V časih, ko primanjkuje surovin in reprodukcijskega materia- la, je takšno izbiranje tudi poslovno uspešno: partnerje namreč izbiraš za- to, da lahko dosežeš najugodnejšo ce- no. Teh privilegijev nihče noče spu- stiti iz rok. Zato so kar naprej v obtoku tri ideje o izoblikovanju de- viznega sistema: eni hočejo reproduk- cijske povezave, po katerih bi tekle devize, drugi zahtevajo tak devizni trg, kjer bi pravice do deviz delili na podlagi posebnih ključev in krite- rijev, tretji pa zahtevajo, da bi mora- li dati vse devize na kup, s tega kupa pa bi potem zadovoljevali uvoz- ne potrebe. Prvi govorijo, da je po- vezovanje v reprovegerije najbolj sa- moupravno, drugi trdijo, da je ekono- msko najbolj čista ideja o deviz- nem trgu, tretji pa vidijo v svoji ideji nacionalnogospodarski smisel. Med te- mi pa mora iskati rešitve gospodar- ska politika. Zato ne sme preseneča- ti, če je gospodarska politika letos izoblikovala že sedmo varianto deviz- nega poslovanja in če bomo kmalu zvedeli, da je naredila tudi osmo, deveto in... Katere koli inacija bo ponujena, vsaka bo gotovo spet po- vzročila nekakšen pogajalski boj, ki pa utruja gospodarstvo in ga odvr- ča od temeljnega cilja: čimveč iz- voziti.

JOŽE PETROVČIČ

Dva tedna po prekinitvi protestne akcije staršev

Na katararskih šolah še vedno križ s prostori

Danes potekata dva tedna, odkar so se katararski učenci in dijaki vrnili k pouku po znanem protestu zoper prostorsko stisko na šoli Milčinski in oddelku nižje srednje šole Sv. Ciril in Metod. Takrat je dobil eden od razredov osnovne šole začasni prostor za pouk na hodniku v prvem nadstropju šolskega poslopja, v pričakovanju da bo italijanska osnovna šola Stossich izpraznila svojo učilnico, kot je bilo domenjeno z občinsko upravo. Na šoli Sv. Ciril in Metod je tretji razred nadaljeval s poukom v »razredu-jetniški celici« v pritličju, v pričakovanju, da občinski delavci pregradijo eno od gornjih učilnic. Tudi ta rešitev je bila domenjena z občinsko upravo.

Po dveh tednih se položaj na obeh slovenskih šolah na Katinari ni spremenil. Učenci 3. razreda osnovne šole imajo še vedno pouk na hodniku v izredno težkih pogojih. Vseh sedem otrok je zbranih okoli velike mize, učiteljica pa nima na razpolago niti table za poučevanje. Razsvetljava je neprimerna: ob sončnih dneh so morali zatemniti okna kar z zemljevidom, da ni otrok slepelo.

Tretji razred katararskih nižješolcev se gnete v »razredu-jetnišnici«, s tem da sledita prizadeti otrok in njegova spremljevalka pouku kar s hodnika. Ko smo včeraj obiskali šolo, se je nekaj metrov stran, v levo traktu pritličja, ob kavici porajala skupina žensk. Kako lahko

sploh dijak v takih pogojih, izven razreda, sledi pouku?

Na sliki: 3. razred osnovne šole ima pouk kar na hodniku.

Poseg sen. Gerbčeve pri ministru in županu

Slovenska komunistična senatorka Jelka Gerbec je pred dnevi posegla pri ministru za šolstvo in tržaškemu županu, da bi čimprej posredovala za rešitev prostorske stiske na slovenskih šolah Milčinski in Sv. Ciril in Metod na Katinari. Gerbčeva je ministru za šolstvo predložila težak položaj na obeh šolah, kjer morajo učenci in dijaki slediti pouku kar na hodniku.

Vattovani: V torek odločilni sestanek na deželi

Kdaj bodo lahko slovenski otroci na Katinari končno razpolagali s primernimi učnimi prostori? Občinski odbornik za šolstvo inž. Lucio Vattovani izjavlja, da bo treba za to počakati do torka prihodnjega tedna. V torek se bo namreč srečal z deželnim odbornikom za šolstvo Barnabo, da bi skupaj s tehnikami razpravljala o morebitni deželni podpori za izgradnjo novih montažnih učilnic za italijansko šolo na Katinari. Če bo odgovor pritrdilen, bo zadoščeno zahtevam italijanskih staršev, ki bi lahko zatem privolili v izpraznitev učilnice v pritličju šolskega poslopja v Ul. Marchesetti.

Inž. Vattovani je včeraj sporočil, da je občina že počistila prostor v bivši policijski kasarni, kamor bi morali preseliti enega od italijanskih razredov in dodal, da so včeraj začeli z deli za pregraditev učilnice na nižji srednji šoli. Za ta dela pa je pristojno drugo odborništvo, tako da ni od njega odvisno, kdaj bodo dokončana.

Odbornik skratka poziva starše naj počakajo še nekaj dni za ureditev prostorov. Resnici na ljubo čakajo katararski starši in njihovi otroci že od začetka šolskega leta...

Spet uspela pobuda krožka »Istria«

V dvorani Centra za permanentno izobraževanje v Trstu je bila v sredo debata na temo »Istrska kultura med zapiranjem in odpiranjem«, ki jo je priredil kulturni krožek »Istria« z namenom, da spodbudi trezno in odkrito razmišljanje o tem vprašanju. Uvodoma sta spregovorila predsednik krožka »Istria« Giorgio Depangher in Guido Miglia, njunemu izvajanju je sledila živahna razprava, v katero so posegli tudi zastopniki drugih krožkov, ki združujejo tukaj živeče Istrane.

V središču pozornosti je bil zlasti deželni zakon iz leta 1983, ki odpira pot ustanovitvi Centra za proučevanje in širjenje istrske kulture in tradicij, o ciljih in namenih katerega se morajo v kratkem izreči vsi zainteresirani dejavniki. Krožek »Istria« je na nedavnem srečanju z deželnim odbornikom za kulturo Barnabo izrazil prepričanje, da bo morala biti dejavnost tega centra usmerjena tudi v raziskovanje sedanje istrske kulture izven vsakršnih nostalgčnih okvirov ter da bo morala nova ustanova nujno navezati stike in delovati v sodelovanju z Unijo Italijanov za Istro in Reko.

● Javnega sestanka, ki bi moral biti na pobudo zgornje občinske uprave danes ob 19.30 v osnovni šoli 1. maj 1945 v Zgoniku in na katerem bi morali prebivalcem te vasi in pa Koludrovce predstaviti novi občinski regulacijski načrt, ki je prilagojen deželnemu urbanističnemu načrtu, ne bo. Odložili so ga na 30. oktober.

Sindikat zelo negativno ocenjuje preverjanje v koaliciji

CGIL: Dežela je med krizo »pozabila« na najbolj žgoče gospodarske težave

CGIL je mnenja, da so stranke večinske koalicije med programskim preverjanjem na deželi povsem zamenjale najbolj pereče gospodarske probleme in obenem izraža zaskrbljenost, ker deželna vlada ne izpolnjuje nekaterih zelo važnih obvez v korist gospodarskega preporoda Trsta in Gorice ter nekaterih manj razvitih področij Furlanije. To stališče je na včerajšnji tiskovni konferenci v Časnikarskem krožku poudaril deželni tajnik CGIL Giannino Padovan, ki se je kot mnogi politiki in sindikalisti tudi sam vprašal čemu je pravzaprav prišlo do deželne krize, potem ko je bilo že pred meseci vsem jasno, da hoče Krščanska demokracija (vsaj navidez) le zamenjati predsednika Comellija z deželnim tajnikom Biasutti-jem in to zaradi novega razmerja sil znotraj te stranke. Biasuttijev odbor bomo vsekakor ocenili takoj ko bomo prebrali njegov program, je dejal Padovan, prvi znaki, ki prihajajo z dežele pa ne obetajo nič dobrega.

Sindikat CGIL je tudi zelo zaskrbljen, ker je to preverjanje v resnici

bolj škodilo kot koristilo deželni enotnosti, kot dokazujejo ostre polemike glede tržaškega zastopstva v novem odboru, ki so res v marsičem instrumentalnega značaja, vseeno pa tolmačijo veliko nezadovoljstvo, ki vlada v Trstu in v Gorici. Po drugi strani pa tudi ugotavlja, da se je med preverjanjem deželni odbor izneveril nekaterim obvezam in med drugim v zadnjem trenutku odpovedal že od zdavnaj načrtovano srečanje s predsednikom vlade o specifičnih gospodarskih težavah goriške in tržaške pokrajine.

Giannino Padovan je izkoristil včerajšnje srečanje s časnikarji in poudaril, da dežela, kljub obljubam in zagotovilom pristojnega odbornika, ni še odobrila zakona o zaposlovanju mladih ter ni še uresničila vseh napovedanih pobud glede tržaškega Lloydja in glede tržaških obratov z državno soudeležbo, ki še čakajo na ustrezne ukrepe iz Rima. Mi smo izrazili naše pomisleke in naše pripombe, je zaključil tajnik CGIL in sedaj čakamo na Biasuttijeve odgovore, ki jih bomo ocenili skupno s CISL in z UIL.

V torek in v sredo seja deželnega sveta

Včeraj zjutraj so se na deželi sestali načelniki svetovalskih skupin, da določijo dnevni red prihodnjih sej deželne skupščine. Potrdili so, da se bo svet sestel v torek in v sredo. Na torkovem zasedanju bo sprejel odstop predsednika Comellija in takoj izvolil novega predsednika in novo deželno vlado. Dan kasneje bo skupščina sprejela odstop predsednika Turella in izvolila socialistično Manzona za njegovega naslednika. Biasutti bo prebral programsko poročilo šeststrankarske koalicije v torek, 30. oktobra.

SDGZ kritično ocenilo Visentinijev osnutek

Predsedniščinim je zasedalo na tržaškem sedežu SDGZ v Ciceronovi ulici deželno predsedstvo naše osrednje gospodarske organizacije v zamejstvu. Ako izvajamo priprave na občni zbor združenja, pa tudi nekatere probleme organizacijske narave, je osrednja tema seje zadevala Visentinijev zakonski osnutek, ki je italijanskim trgovcem narekoval, da v torek, 23. oktobra, iz protesta ne odprejo trgovin.

Predsedstvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja je sprejelo zelo kritično stališče do zakonskega osnutka ministra Visentinija, ker je osnovan tehnično na zgrešeni podlagi. Osnutek ne preprečuje davčnih utaj, je bilo rečeno, temveč jih dolgoročno še povečuje z edinim učinkom, da bodo morali pošteni samostojni delavci — trgovci, gostinci in obrtniki — plačevati veliko več davkov kot doslej. V primeru pa, da optirajo za dvostavno knjigovodstvo, si bodo naprtli dokažljive birokratske breme, kar pomeni tudi večje finančni napor. Z druge strani, je menilo predsedstvo SKGZ, pa bodo kronični davčni utajevalci stimulirani, da beležijo še manjše inkase in tako ponovno tajijo davke. Predsedstvo združenja je spričlo tega sklepnilo, da budno spremlja razpravo o

Visentinijevem zakonskem osnutku v parlamentu; v primeru, da se v besedilo osnutka ne vnesejo pravičnejše spremembe, bo novotvorjeni člani SDGZ, da tudi sami pristopijo k protestni zapor.

Predsedstvo je nato vzelo v pretres opravljeno delo v zadnjem obdobju in ugotovilo, da se kljub težavam združenje uspešno uveljavlja v gospodarskih krogih in da njegove decentralizirane enote (sekcije) vztrajno napredujejo. Zatem je vzelo na znanje, da bi moral biti občni zbor SDGZ predvidoma v marcu 1985 in sklenilo, da se v kratkem skličejo glavni odbor in občni zbori vseh sekcij z namenom preveriti probleme in pomanjkljivosti ter nakazati teme za samo osrednjo skupščino. Še pred njo bo predsedstvo stopilo v stik s krajevnimi upravami in jih opozorilo na pereča vprašanja, s katerimi se ubadajo stanovi, ki jih SDGZ zastopa.

Člani predsedstva so z veseljem sprejeli sklep slovenskih denarnih zavodov, da se organizirajo v lastno, bančno sekcijo pri SDGZ, katere ustanovni občni zbor bo verjetno 16. novembra letos. Bančna sekcija bo pomembna pridobitev in gonilo za razvoj celovitega slovenskega gospodarstva v zamejstvu.

Veliko zanimanje za obisk princa Karla

Angleški prestolonaslednik prihodnji teden v Trstu

V ponedeljek in torek bo v svojstvu predsednika Zavodov Združenega sveta obiskal našo deželo in devinski sedež Zavoda Združenega sveta angleški prestolonaslednik princ Karel. Zanimanja za dogodek je veliko, saj bo bodoči kralj prvič v Italiji, obenem pa ne gre pozabiti, da sta Karel in njegova soproga Lady Diana bistveno obogatila »roza kronika« bulvarskega tiska vseh celin.

Slavi primeren se napoveduje tudi dvodnevni program princa Karla. Na letališče pri Ronkah bo priletel v nedeljo pozno zvečer, skupaj s tajnikom E. Adeanom. Sprejeli ga bodo britanski ambasador v Italiji Lord Bridges in najvišje deželne oblasti. Kot gost vladnega komisarja bo prestolonaslednik prespal noč na tržaški prefekturi, od koder se bo v ponedeljek podal na sedež deželne vlade, kjer bo imel krajši pogovor s predsednikom deželnega odbora in srečanje z deželnimi odborniki in svetovalci. Predsednik deželnega odbora ga bo nato gostil — v zasebni obliki — na kosilu v Miramarskem gradu. Popoldne bo princ Karel preživel v Mali dvorani gledališča Verdi, kjer mu bo tržaški župan priredil svečan sprejem. Ob 19. uri bo v veliki dvorani koncert opernih arij in uradna slovesnost ob odprtju novega akademškega leta devinskega Zavoda Združenega sveta. Slovesno-

sti se bo udeležilo tudi več kot dvesto študentov iz petdesetih držav, ki sledijo pouku na devinskem zavodu. Torkovo jutro bo britanski prestolonaslednik popolnoma posvetil ogledu prostorov devinskega sedeža Zavoda Združenega sveta, srečanju s študenti in uradnemu poimenovanju šole po Lordu Mounthbattenu, prvega predsednika Mednarodnega sveta Zavodov Združenega sveta. Po kosilu v motelu Agip in operativnem srečanju z najvišjimi predstavniki izvršnega odbora Zavodov Združenega sveta, se bo princ Karel srečal proti večeru z devinsko-nabrežinskim županom. Od tu bo odpotoval na »dinner« (po naše večerjo) v Vilo Manin pri Passarianu, od koder se bo vrnil na devinski grad. V sredo zjutraj bo v strogo zasebni obliki odpotoval proti domu.

Na Opčinah odprtje Tisnikarjeve razstave

V openskem Prosvetnem domu bodo drevi ob 20. uri odprli razstavo slovenskega umetnika naivca Jožeta Tisnikarja. Gosta bo predstavil kritik Janez Mesesnel. Na otvoritvi razstave, ki bo na ogled občinstvu do nedelje, 28. oktobra, bodo predvajali tudi videokasete o umetnikovi ustvarjalnosti.

Zaključen obisk mladih nemških gostov iz Danske

Složnost pri podiranju pregrad med ljudmi različnih narodnosti

Nastop mladih gostov iz Danske

Pihalni orkester Nemške mladinske zveze Severnega Šlezvija se je v sredo zvečer predstavil breškemu občinstvu v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Mlade glasbenike, ki že nekaj dni gostujejo po slovenskih krajih na Tržaškem in Goriškem, je pozdravila množica poslušalcev, ki je skoro v celoti napolnila sedeže v veliki dvorani gledališča. Orkester se je gostiteljem oddolžil

z živahnim koncertom, v katerem so prednjačile predvsem vesele, poskočne melodije, ki so predstavljale pravzaprav zunanji izraz mladih članov, ki sestavljajo orkester in ki jih že vrsto let vodi kapelnik Hans Jensen. Kot je namreč mladost živahna in vihrava, ravno takšne so bile melodije, ki so jih člani pihalnega orkestra Mladinske zveze Nemcev Severnega Šlezvija predstavili svojim

vrstnikom in njihovim staršem za koncertu v sredo zvečer.

Gostom v pozdrav pa so pred pričetkom glasbenega dela zapela dekleta Slovenskega šopka, ki jih vodi Ljuba Smotlak.

Tople pozdrave mladim gostom z Danske so prinesli predstavniki PD Mačkolje in Mladinskega doma Boljunc, ki sta večer organizirala ter Ivo Jevnikar v imenu Mladinskih sekcij Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice. »Najlepi spomini, je dejal Jevnikar, bodo vtisi, ki jih bodo naši gostje odnesli s seboj domov s Tržaškega in Goriškega.« Ob izmenjavi daril se je gostiteljem zahvalil predsednik Nemške mladinske zveze Severnega Šlezvija Knut Lippert. Spored pa sta vodila Maja Lapornik, ki je tudi prevajala in Marko Kandut.

Večer nas je potrdil v prijetnem občutku, da je lepo ugotavljati, kako padajo pregrade med ljudmi različnih narodnosti in pogledov in da so mladi Slovenci in Nemci, pripadniki svojih narodnosti v mejah drugih republik, tudi med tistimi svežimi neobremenjenimi, koreninami, iz katerih že kali sočivje bodoče (upamo boljše) Evrope. (ris)

GIANNI GIURICIN NI VEČ POLITIČNI TAJNIK LISTE

Gianni Giuricin je odstopil z mesta političnega tajnika Liste za Trst. To svojo odločitev, ki je nepreklicna, je Giuricin predvčeršnjim uradno sporočil listarskemu vodstvu z utemeljitvijo, da politična linija, ki jo zagovarja v tem trenutku, ne uživa več podpore znotraj vodilnih teles melonarskega gibanja. Že v tem mesecu ali najkasneje v prvih dneh novembra bo skupščina članov LpT izvolila novega tajnika, medtem ko je politično vodstvo gibanja začasno prevzel Cecovini. Bivši tajnik bo še naprej član političnega vodstva LpT v svojstvu načelnika svetovalske skupine v deželni svet.

»Svoj odstop sem napovedal še pred poletnimi počitnicami,« nam je dejal včeraj Giuricin, »v teh dneh pa sem dokončno prišel do zaključka, da tako ni mogoče nadaljevati in da je nesmiselno, da ostanem še dalje tajnik. Ostal sem brez potrebne večine v pokrajinskem vodstvu in zato odhajam. Mislim, da je bilo moje ravnanje korektno. O politični liniji LpT naj sedaj odloči skupščina.«

Odstop »generala brez vojske« Giuricina dokazuje, da je krhko premirje med različnimi strujami v Listi dokončno mimo in da je politične vaje-ti sedaj prevzela skrajna desnica, ki priznava Gambassinija za svojega nesporne voditelja. Giuricin, ki v prvi osebni obliki »železni sporazumi« s Krščansko demokracijo in je bil sprito tega nekaj časa tudi zmogovalec

v LpT. Očitno pa je bila to Pirova zmaga in zadnji dogodek na deželi, kjer je do zadnjega upal, da bo dobil odborniško mesto, so se pospešili njegov padec in istočasno spet dvignili glavo notranje desnice. Tudi njegov zadnji predlog, da LpT ne sme mešati deželnih združ s stabilnostjo tržaških krajevnih uprav, je bil zavrnjen in zato mu ni preostalo drugega kot odstop.

Že prvi glasovi o možnih kandidatih za novega tajnika (Gambassini, Camber in Staffieri) jasno kažejo, da smo priča globokemu negativnemu zasuku, ki bo imel posledice ne samo pri upravljanju občine in pokrajine, temveč tudi na celotnem političnem prizorišču na Tržaškem. »Jeziček na tehtnici« je sedaj kot morda nikoli prej Manlio Cecovini, ki je doslej vedno dobro plaval v razburkanem melonarskem morju. Mu bo to uspešno tudi sedaj? (st)

Carboneja nasledil Videmčan Saro

Tržačan Gianfranco Carbone ne bo več načelnik socialistične svetovalske skupine v deželni svet. Njegovo mesto bo prevzel videmski svetovalec Saro. Tako je sinoči sklenilo deželno vodstvo PSI sprito polemik, ki so izbruhle med tržaškimi in med furlanskimi socialisti.

S pičlo razliko sprejeta resolucija KPI

Vzhodnokraški rajonski svet zahteva postavitev dvojezičnih tabel na Krasu

Rajonski svet za vzhodni Kras je s pičlo razliko petih glasov proti štirim sprejel resolucijo komunistične svetovalske skupine, v kateri je izrečena zahteva, da tržaška občinska uprava čimprej poskrbi za namestitve dvojezičnih tabel, potem ko je pred nedavnimi postavila ob vhodih v slovenske vasi na Krasu samo table z italijanskimi napisi. Za resolucijo, ki je bila predložena že pred nekaj tedni (čudno in nerazumljivo je, da je prišla v razpravo šele sedaj), so glasovali trije svetovalci KPI, predstavnik SSK (predsednik Sosič) in en svetovalec PSI (Renner). Svetovalci KD in LpT so glasovali proti, socialist Turrito pa se je vzdržal (ni prvič, da glasujeta socialistična predstavnika ločeno, zlasti ko gre za vprašanja naše narodnostne skupnosti).

Dokaj zgovorna je bila tudi razprava o dvojezičnih tablah. Potem ko je Wilhelm (KPI) oralis resolucijo in razvil nekaj misli o pravicah Slovencev, o neizpolnjenih obljubah upraviteljev ter o pomenu razvijanja kulture sožitja v narodnostno mešanih področjih, sta svoj, precej slični stališči obrazložila krščanski demokrat Cordioli in listar Cavicchioli. Oba sta v bistvu izrazila začudenje, čemu ves vik in krik Slovencev ob takšnem »problemčku«, ki poleg vsega nima zakonske podlage. Dvojezične table so zaenkrat protizakonite. Ko bo sprejet ustrezen zaščitni zakon (kar si sicer oboja želita), bo tudi to vprašanje rešeno. Temu čudnemu tolmačenju manjšinskih pravic je priložil svoje še bolj čudno mnenje socialist Turrito, ki je dejal, da bi glasoval za resolucijo, če bi ne izražala zahteve po več dvojezičnih tablah, kot jih je bilo postavljenih med Spaccini-jevo upravo.

Naj še dodamo, da je zahodnokraški rajonski svet soglasno sprejel resolucijo s podobno vsebino, in da tu-

di italijanski svetovalci niso imeli nobenih takih pomislov.

Drugi pomembni argument predsinočnje seje vzhodnokraškega rajonskega sveta je bilo znano vprašanje smešno nizke cene, ki jo je tržaška občina vprašala za jurska zemljišča, ki jih je prodala ustanovi za avtoport pri Fernetičih. Kakih 170 tisoč kv. metrov je šlo namreč za nespodobno ceno 655 lir na meter, medtem ko je Dežela plačala zemljišča za potrebe hitre ceste po 5.800 lir meter. Takšno ravnanje je za jurske upravičence z Opčin in od Banov žaljivo. Rajonski svet je to ravnanje obsodil in sklenil, da pošlje občinski upravi telegram z zahtevo po takojšnjem srečanju z odgovornimi upravitelji za razčiščenje zadeve. Če bi do tega ne prišlo, bo rajonski svet ukrepal ostreje. Tudi ob tem pa naj nam bo dovoljena pripomba: Zakaj se je rajonski svet lotil tega vprašanja s takšno zamudo, potem ko je zadeva o nedopustni prodajni ceni znana že dolgo časa?

Predsinočna razprava se je dotaknila tudi obravnave novega občinskega pravilnika o odnašanju smeti ter načrta o zmanjšanju števila golobov v Trstu. Glede pravega vprašanja je bilo rečeno, da Občina pri izdelavi pravilnika o smeteh ni predvidela možnosti vključitve posebnega člena državnega zakona, ki zagotavlja nižje tarife za odvažanje smeti iz manj razvitih področij, oziroma iz krajev, kjer smetarska služba slabše deluje. Rajonski svet zato zahteva za kraške vasi aplikacijo omejenega člena.

Naj še omenimo, da je predsinočnim formalno odstopil zaradi službenih obveznosti svetovalec SSK Kosmina.

Lista za srečanje z drugimi strankami

Preverjanje na deželi bo kot predvideno imelo svoje učinke tudi na tržaškem političnem prizorišču. Takoj po izvolitvi Biasuttija za novega predsednika deželne odbora se bo do sredi prihodnjega tedna na pobudo Liste sestali tajniki KD, PSI, PSDI, PzI, PSDI, Slovenske skupnosti in seveda LpT, da ocenijo položaj in da se domeni, kot piše v tiškovnem sporočilu, o morebitnih skupnih akcijah v obrambo tržaških interesov.

Delavci tovarne Orion stavkali

Delavci tovarne ventilov Orion v Ul. Caboto 8 že leto dni dobivajo plačo z zamudo, a vodstvo podjetja jim je zdaj reklo, da bo tistim, ki so v dopolnilni blagajni, lahko izplačalo samo polovico zneska, ki jim pritiče, to pa zaradi pomanjkanja likvidnosti. Zaradi tega je delavstvo včeraj dopoldne prekinilo roke.

Medtem se je zastopstvo sindikata kovinarjev FLIM sestalo z ravnanjem tovarne, vendar brezuspešno. Ne samo, na sestanku ni bilo nobenega zastopnika deželne finančne družbe Friulija, ki si lasti 22 od sto delniškega paketa Orion. To je sindikat označil kot hudo resno zadevo, češ, Friulij očitno ni do tega, da bi vedela, kako vodstvo podjetja razpolaga z njenim denarjem. Sindikat zahteva reprogramacijo in drugačno organizacijo dela, zato pa nujen sestanek s predstavniki družbe Friulija.

Drevi seja tržaškega občinskega sveta

Drevi se bo sestel tržaški občinski svet, ki ima na dnevnem redu odobritev cele vrste sklepov upravnega značaja. Pred tem bo svetovalec Tržaškega gibanja Paolo Parovel, kot je napovedal na včerajšnji seji načelnikov skupin počastil 40-letnico izida prve številke Partizanskega dnevnika.

Včeraj se je medtem sestel občinski odbor, ki se je ukvarjal zlasti z javnimi deli in z nekaterimi vprašanji, ki so vezana z decentralizacijo in z delovanjem rajonskih svetov. S tem v zvezi je odbor odobril tudi sklep, ki ga morda seveda še ratificirajo občinski svet, o nekaterih spremembah pravilnika o delovanju rajonskih svetov, ki bodo odpravile nekatere birokratske procedure v odnosih med temi upravnimi telesi in med osrednjo upravo. Na področju javnih del je Richettijev odbor med drugim nakazal 430 milijonov lir za obnovitev šolskega kompleksa, kjer sta tudi slovenski šoli Erjavce in Bazoviški junaki.

Prispevek Centru za zdravljenje rakastih obolenj

Italijansko združenje za raziskovanje raka AIRC je dodelilo tržaškemu Centru za diagnozo in zdravljenje rakastih obolenj prispevek v višini 55 milijonov lir. S prispevkom bo tržaški center nadaljeval klinične in eksperimentalne raziskave na tem področju s pomočjo računalnika.

Že z lanskim prispevkom 12 milijonov lir je center začel z razvijanjem programov za računalnik. Sedanjí prispevek naj bi izkoristili za nadaljevanje teh programov, da bi računalnik tudi operativno čimprej izkoristili.

Velika pozornost službi za mentalno zdravje

Dejavnost službe za mentalno zdravje v Trstu vzbuja v mednarodnih zdravstvenih in psihiatričnih krogih veliko zanimanje. Včeraj je obiskala Trst, z namenom, da se seznani s tukajšnjo službo za mentalno zdravje, švedska delegacija, ki jo sestavljajo občinski upravitelji, funkcionarji, psihiatri in raziskovalci iz Stockholma, v prihodnjih dneh pa je najavljen obisk ministra za zdravstvo iz Quebeca.

Švedska se je že večkrat zanimala za tržaško službo za mentalno zdravje, odkar so začeli v Trstu uresničevati reformo na psihiatričnem področju. Na Švedskem je ta služba še vedno uokvirjena v posebne bolnišnice, v zadnjem času pa je v švedskem javnem mnenju vse več govora o premostitvi teh struktur. Prav zato je za švedsko delegacijo tržaška izkušnja še kako zanimiva.

Mala anketa o vprašanju spolnega nasilja Premislek tam, kjer je včasih bil tabu

Medtem ko je bila v poslanski zbornici v teku razprava o zakonu proti spolnemu nasilju, so članice ZZI-UDI in tržaškega Odbora za zakon proti spolnemu nasilju priredile včeraj popoldne shod na Trgu Goldoni. Njihov namen je bil obveščati javnost o poteku razprave in o pričakovanih, ki jih ženske imajo v zvezi z vsebino zakona. Ko smo se pomešali med mimoidoče, da bi slišali njihova mnenja o tem vprašanju, smo imeli vtis, da je boj žensk (pa tudi vsega demokratičnega gibanja) za spreminjanje vrednot na področju spolnega življenja (nasilje je le vrh ledene gore) še osamljen, vsekakor pa skraj-

no potreben, saj vnaša premislek tja, kjer je nekoč bil le tabu.

»Da se sprejema zakon proti spolnemu nasilju? Ne, nisva seznanjeni o tem, sploh ničesar ne veva,« sta malce v stiski odgovorili dve študentki, ki pa sta takoj nato ugotavljali, da za dezinformacijo nista krivi sami, ampak vsi vprek: tisk, televizija, družina, šolniki itd. Da je pod ducejem bilo »drugače«, je bilo mnenje stare gospe, odete v krzno jopo. »Morda je bilo res drugače,« je pripomnila njena prijateljica, »ne moreš pa reči, da takrat ni bilo nasilja...« In je hitela s pripovedovanjem, kako so jo nekoč čakali

vojaki na stopnicah pred domom in kako se danes boji, če mora v mraku po ulicah.

Na klopci sta čakala avtobus mož in žena, oboje že v letih. On bivši policaj iz Neaplja, ona Tržačanka, ki skuša razumeti svojega soproga in mu pomagati pri odgovoru, se pa pri tej vlogi ne zaveda, da je veliko bolj promicljiva. On namreč pozvame vse probleme z: »Kaj hočete, to je vedno bilo...«, ona pa: »Veste, morda se dogajajo te stvari zaradi obupa, nemoči.«

Spet gre mimo dvojica, tokrat mladeniča v vojaški suknji. »Spolno nasilje? V kasarnah ga je še in še, samo o tem vlada molk. Glede nasilja nad žensko bi rekel, da ga je treba povezati z vprašanjem, zakaj in kako je ženska postala seksualni predmet moškega, zakaj ni v šolah spolne vzgoje, zakaj je sploh vsa družba postala tako nasilna in brutalna.« V našem malem anketnem eksperimentu tudi ni manjkalo čisto anahronističnih odgovorov, kot sta: »Saj to ni problem« in »Preveč, preveč je svobode«.

Zakon ni še spremenil, česar niso ljudje spremenili, nam je tudi povedal nekdo. Kaj pa, če bi tokrat ne bilo tako, kaj, če bi razprava o novem zakonu pomagala pri spreminjanju mentalitete, kot se je zgodilo ob kampanji za prostovoljno prekinitev nosečnosti in razporoko — bistvenih mejnikov državlanskega razvoja italijanske republike? (nf)

Prostovoljci bodo novembra počistili devinski gozdič

Skupina študentov Zavoda združenega sveta Jadranskega morja in člani pomožne prostovoljne enote za civilno zaščito bodo prihodnji meec počistili devinski gozdič in uredili zidek ob gozdiču in državno cesto št. 14. Tržaška pokrajinska uprava in devinsko - nabrežinska uprava sta namreč z zadovoljstvom sprejeli pobudo obeh organizacij in na skupnem sestanku pristojnih odbornikov pripravili tudi koordiniran načrt, da bi akcija stekla čimbolje.

Počiščenje devinskega gozdiča in popravilo zidka (zato da bi onemogočili dohod vozil v gozdič) bo nekaakšen uvod v ureditev tako imenovane »poti Rainerja Marie Rilkeja«, za kar je pokrajinska uprava že dodelila 60 milijonov lir. Pot, ki meri skupno več kot dva kilometra, se začneja v bližini križišča državne ceste št. 14 s pokrajinsko cesto, ki pelje v Devin. Vodi nato do pobočja kraške planote nad morjem, ob tem pa še do seljskega kampinga in nato spet do državne ceste v Sesišanu.

Tržaška pokrajina se je obvezala, da bo uredila izletniško pot, ko je devinski grof Thurn und Taxis oddal pokrajini v najem devinski gozdič, da bi ga pokrajina namenila javnosti. Pot bodo razširili do približno metra 20 centimetrov, uredili zelenje ob po-

ti, namestili šest skupin klopc, smerokaze, zidke ob poti in ograje na najbolj nevarnih predelih.

Confesercenti o Visentiniju

Pokrajinsko vodstvo napredno usmerjene stanovske organizacije trgovcev in turističnih delavcev Confesercenti je negativno ocenilo ravnanje zveze Concommercio, ki je za torek, 23. oktobra, napovedala zaporo trgovin kot protest zoper Visentinijev zakonski osnutek o obdavčevanju.

Confesercenti se bori za to, da se s primernimi popravki Visentinijevo besedilo bistveno spremeni, v ta namen pa je potrebna med vsemi prizadetimi enotnost in ne čelni spopad. Confesercenti predlaga sindikalnim organizacijam sestanek, na katerem bo obrazložila svoje stališče, ki je sicer nasprotno Visentinijevi pobudi takikakršna je.

● Združenje tržaških esperantistov prireja tečaj esperanta, ki ga bo vodila prof. Alida Giacomini. Začel se bo 5. novembra ob 20. uri in bo razčlenjen na 12 lekcij dvakrat tedensko.

† Zapustil nas je naš dragi Alojz Parovel

Pogreb bo danes, 19. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Mačkolje.

Žalostno vest sporočata: hči Mordra in sin Zoran z družino.

Mačkolje, Trst, 19. oktobra 1984

KD Primorsko - Mačkolje izraža občuteno sožalje svojemu odborniku Zoranu Parovelu in družini ob smrti očeta Alojza.

Zveza žena Mačkolje izreka iskreno sožalje Cvetki Parovel in družini ob smrti tasta Alojza.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so v tako velikem številu pospremili na zadnji poti našega rajnega očeta

Foltija Hartmana

Predvsem se zahvaljujemo domačemu župniku mag. Mirku Isopu ter ostalim častitim duhovnikom za opravljene obrede. Naš oče je z dušo in telesom bil zavzet za petje, zato nam je v posebno zadoščenje, da so se številni pevski zbori — moški zbor Edinost iz Pliberka, župniški in škocjanski cerkveni pevci, združeni moški zbori, posebno pa Slovenski oktet ter Ravenska godba na pihala tako lepo poslovlili od dragega rajnega. Iskrena hvala gre govornikom slovenskih organizacij in ustanov tostran in onstran meje za besede tolažbe in priznanja za opravljeno kulturno delo našega očeta. Slovenski prosvetni zvezi in vsem udeležencem pri žalni seji, posebej pa prof. Radovanu Gobcu za ganljive besede iskren koroški »Bohlonaj«. Posebno priznanje gre domačim zdravnikom dr. Erwinu Bergerju, dr. Hans-Joergu Molderingsu in dr. Dieterju Schmidtu za prizadevanje bolniško oskrbo. Ker se ne moremo vsem osebno zahvaliti za vsa žalna pisma in žalne brzojavke, naj velja vsem hkrati naša iskrena zahvala. Vemo, da ga boste ohranili v lepem spominu.

Zalujoča družina Hartman

Celovec, 19. oktobra 1984

Ob 1. obletnici smrti našega draga

Stanka Babiča

se ga z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Trst, Videm, 19. oktobra 1984

Včeraj v Kulturnem domu v Trstu

Okrog 180 šolarjev iz Dekanov na predstavi »Matiček se ženi«

Okrog 180 učencev osnovne šole iz Dekanov je včeraj dopoldne obiskalo Kulturni dom v Trstu, kjer si je ogledalo komedijo »Ta veseli dan, ali Matiček se ženi«, s katero je Slovensko stalno gledališče v Trstu uspešno začelo svojo letošnjo gledališko sezono.

Mlade šolarje, ki jih je spremljalo, poleg ravnatelja Uroša Brdarja in učiteljice Darinke Ferluga, ki odgovarja na šoli za kulturno dejavnost, še kakih dvanajst učiteljev in vzgojiteljev, so v Kulturnem domu pričakali predstavniki te osrednje kulturne ustanove in sicer ravnatelj Miroslav Košuta in igralec ter arhivar gledališča Rado Nakrst in ravnatelj Narodne in študijske knjižnice v Trstu Milan Pahor, ki so jim obrazložili tako delo gledališča samega, vsebino razstave, ki je bila pripravljena ob 40-letnici jubilejne sezone SSG v glavni veži Kulturnega doma in pa delovanje raznih slovenskih ustanov in organizacij v tem posloppju, v Trstu samem in o slovenski manjšini v Italiji nasploh.

Otroci omenjene šole so sledili razlagam v treh skupinah. Eno skupino je spremljal pri ogledu Kulturnega doma ravnatelj NSK Milan Pahor, ki je tudi spregovoril o problematiki Slovencev v Italiji, o njihovi dejavnosti na številnih področjih, predvsem seveda na področju kulture.

Drugi skupini je igralec Rado Nakrst obrazložil vsebino zelo bogate in pregledne razstave »40 let s svojim gledališčem, 40 let s svojim občinstvom«, ki jo je Slovensko stalno gledališče slavnostno odprlo prav na dan začetka svoje letošnje jubilejne sezone. Tu so si lahko šolarji ogledali slike, plakate, skice, pa tudi kostume od nastankov slovenskega gledališča v Trstu, prek požiga Narodnega doma leta 1920, do ponovnega

Učenci osnovne šole iz Dekanov med ogledom razstave o 40-letnici Slovenskega stalnega gledališča

začetka delovanja gledališča v decembru leta 1945; potem pa so lahko sledili, skozi slike in plakate prerezu nekaterih najpomembnejših predstav tržaškega gledališča v njegovi dolgotrajni dejavnosti, med katerimi so na primer na posebnem mestu tudi fotografije s srečanja ansambla SSG s pokojnim predsednikom Jugoslavije Titom, ko je gledališče v Beogradu gostovalo z dramo Čehova »Tri sestre«. Poseben prostor v tej razstavi ima tudi Igralska skupina IX. korpusa, ki je predstavljala v takratnem narodno osvobodilnem boju zamekne in začetke bodoče slovenske gledališke dejavnosti.

Tretji skupini starejših učencev dekanske šole je v glavni gledališki dvorani spregovoril ravnatelj SSG Miroslav Košuta, ki je orisal 40-letno delovanje gledališča, težave, pa tudi

uspehe gledališča, govoril je tudi o pripravah, ki potekajo za postavitev vsake posamezne predstave itd. Vprašanja, ki so jih postavili ravnatelju Košuti šolarji sami so pokazala, da jih je tematika zanimala in da so želeli še bolj razumeti vlogo gledališke ustanove za življenje in obstoj slovenske manjšine v Italiji. Lepo je bilo gledati učence te šole, ki so ta svoj obisk opravili v okviru kulturnega dneva svoje šole, kako so z zanimanjem, pa tudi navdušenjem sledili predstavi sami, ki jim je bila, tako so nam ob odmoru povedali zelo všeč.

Danes in jutri si bodo v dopoldanskih urah ogledali isto predstavo dijaki nižjih slovenskih srednjih šol od Sv. Jakoba, Sv. Ivana, Katinare in Rojana, jutri pa iz Doline in Opčin. Predstave bodo ob 10. uri.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 19. oktobra
ETBIN

Sonce vzide ob 6.27 in zatone ob 17.13
— Dolžina dneva 10.46 — Luna vzide ob 24.00 in zatone ob 15.09.

Jutri, SOBOTA, 20. oktobra
FELICIJAN

Vreme včeraj: temperatura zraka 15,5 stopinje, zračni tlak 1021,2 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 77-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 19,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giulia Codiglia, Nicholas Pavan, Michele Spangaro, Giuliana Del Pino, Gabriele Fatutta, Marco Pracella.

UMRLI SO: 83-letna Maria Gregoret, 81-letni Massimiliano Parovel, 76-letna Anna Levaz vd. Luin, 81-letna Anna Kovacic vd. Bachi, 83-letna Italia Vittori, 54-letni Fulvio Cossutti, 70-letna Amalia Prodan vd. Boni, 84-letna Lucia Pertich por. Cocetti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. Soncini 179, Ul. Revoltella 41, Opčine, Milje (Mazzini drevored 1).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Opčine, Milje (Mazzini drevored 1).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sealjan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761.
predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Barkovlje sklicuje danes, 19. t.m., ob 20.30 redno odborovo sejo.

KD Rovte - Kolonkovec vabi svoje člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo jutri, 20. oktobra, ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju v društvenih prostorih.

KD I. Grbec - Škedenj priredi jutri, 20. oktobra, ob 20.30 v društvenih prostorih predavanje z barvnimi diapozitivi »SAHARA« dr. Adrijana Sancina.

KD I. Cankar vabi jutri, 20. oktobra, ob 20.30 na gostovanje SKD Tabor - Opčine s predstavo »Mladi tabor starih - Beseda 84«. Režija Drago Gorup, pri klavirju prof. Svetko Grgič.

PD Kraški dom in uprava občine Repentabor bosta organizirala zimovanje v Logatcu od 30. decembra 1984 do 5. januarja 1985 za otroke, ki obiskujejo 5. razred osnovne šole in za dijake nižje srednje šole. Prosimo zainteresirane starše, da se javijo pri Sonji Lazar - Kralj ali naj telefonirajo na 040/227-429, vsak dan od 19. do 20. ure do vključno ponedeljka, 22. t.m.

KD Rdeča zvezda prireja v nedeljo, 21. t.m., ob 17. uri v osnovni šoli »1. maj 1945« v Zgoniku gostovanje SKD Tabor z igro »Pekel je vendar pekela«. Režija Drago Gorup. Vabljeni!

Odsek otroške folklore KD Rdeča zvezda - Salež sporoča, da bo prva vaja danes, 19. t.m., ob 16.15 do 17. ure v osnovni šoli »1. maj 1945« v Zgoniku. Vabljeni vsi otroci, ki obiskujejo osnovno in srednjo šolo.

KD Lipa - Bazovica vabi danes, 19. t.m., ob 20.30 v Bazoviški dom na predstavo »MALI TABOR STARIH - BESEDA 84«. Izvajajo člani SKD Tabor z Opčin.

razna obvestila

Glasbena matica obvešča, da so vaje mladinskega pevskega zbora danes, 19. t.m., ob 17.30 na Glasbeni matici.

izleti

Sekcija KPI iz Križa sporoča, da sprejema vpisovanje za izlet na Kubo na sedežu vsak dan ob 18. do 20. ure. Zadnji dan vpisovanja je v soboto, 27. t.m. Za informacije tel. 040/220-213.

60- in 65-letniki in Veseli godeci iz Boljunc obveščajo vse izletnike, da bo odhod v Furlanijo v nedeljo, 21. t.m., ob 7.30 z Gorice v Poljuncu.

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan prireja enodnevni izlet dne 3. novembra (sv. Just) v Goriško brda. Po kosilu vam bomo postregli s pečnim kostanjem. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30 (2. nad.) od 17. do 19. ure, tel. 040/732-858.

gledališča

SSG

Nadaljuje se vpisovanje v Baletno šolo SSG v dopoldanskih urah v Kulturnem domu.

ROSSETTI

Od 24. t.m. bo v gledališču Rossetti gostovalo Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine z delom »Fraulein Polinger«. Igrajo D. Mazzucato, S. Massimini, F. Nebbia pri klavirju. V abonmaju - odrezek št. 1.

TEATRO STABILE

Gledališka sezona 1984-85. Pri blagajni gledališča je na razpolago še nekaj abonmajskih mest.

AVDITORIJ

Danes, 19. t.m., ob 9.30 predstava za šole. Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine predstavlja »Varietæ« s skupino Podreccovih lutk. Informacije in rezervacije v tajništvu gledališča, tel. št. 567-201 int. 29-31.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Velika dvorana
Danes, 19. t.m., ob 20. uri: koncert simfonikov RTV Ljubljana. Zeleni abonma in izven.

Okrogla dvorana

V nedeljo, 21. t.m., ob 20.30: Raymond Queneau »Vaje v slogu«.

Srednja dvorana

Danes, 19. oktobra, ob 20. uri: »Leta odločitve«. Svečana predstavitev novega slovenskega filma.

Mala dvorana

V torek, 23. t.m., ob 19.30: Mladi mladim. Nastopil bo Studio za svobodni ples.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Velika dvorana
Jutri, 20. oktobra, ob 19.30: Beethovnov komorni ciklus - Abonma in izven. Izvajajo člani ansambla Camerata Slovenica.

koncerti

VERDI

OPERNA SEZONA 1984-1985: Danes, 18. oktobra, ob 20. uri — red A/A — otvoritev sezone s C. Saint-Saënsovo opero »Samson in Dalila«. Dirigent Pinchas Steinberg, režiser Alberto Fassini.

Glasbena matica Trst, Ul. R. Manca 29, vpisuje abonmaje za koncertno sezono 1984-85 od 15. do 17. ure.

šolske vesti

Ravnateljstvo liceja F. Prešeren sporoča, da bodo volitve razrednih svetov v ponedeljek, 22. t.m. Dijaki: zborovanje med 2. in 3. šolsko uro, volitve med 4. in 5. šolsko uro. Starši: zborovanje od 18. do 20. ure, volitve od 20. do 22. ure.

kino

Ariston 16.30 — 22.00 »La zona morta«. Režija David Cronenberg. Igrata Christopher Walken in Martin Sheen.

Eden 15.30 — 22.10 »Super blue sexy love«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Fenice 16.30 — 22.15 »Indiana Jones e il tempio maledetto«. Harrison Ford.

Excelsior 17.00 — 21.00 »C'era una volta in America«. Režija Sergio Leone. Robert De Niro.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.00 »Metropolis«.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.10 »Scuola di polizia«.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »L'innocenza impudica di Nadia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattaciolo 17.15 — 22.15 »Greystoke - La leggenda di Tarzan, il signore delle scimmie«. C. Lambert.

Mignon 16.30 — 22.15 »Maria's Lover«. Nastasia Kinsky, John Savage, Robert Mitchum, Keith Carradine. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 17.00 — 22.00 »La chiave del l'amore«. Luis G. Berlanga.

Capitol 16.30 — 22.00 »Cento giorni a Palermo«. Lino Ventura.

Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Destructors«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Lumiere 16.00 — 22.00 »Arancia meccanica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Radio 15.30 — 21.30 »Le super moglie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.00 — 22.00 »Fuga di mezzanotte«.

Prispevajte za

Dijaško matico

menjalnica

18. 10. 1984	
Ameriški dolar	1.910.—
Kanadski dolar	1.425.—
Švicarski frank	748.—
Danska krona	169.—
Norveška krona	217.—
Švedska krona	544.—
Holandski florint	200.—
Francoski frank	199.—
Belgijski frank	27.50
Funt sterling	2.270.—
Irski sterling	1.900.—
Nemška marka	614,50
Avstrijski šilling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.420.—
Grška drahma	15.—
Debeli dinar	9.10
Drobni dinar	8.30

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-440

mali oglasi

FANT, z vozniškim dovoljenjem D. E. K išče kakršnokoli zaposlitev kot šofer. Tel. 040/232-295.

DRUŽINA išče slovensko vzgojiteljico za poučevanje predšolskega otroka. Dobri pogoji. Tel. 68698 med 13. in 14. uro.

MLAD SLOVENSKI PAR išče hišo, tudi potrebno obnovitve, na zahodnem Krašu. Telefonirati v večernih urah na št. 040/225-081.

PRODAM fiat 500 po zelo ugodni ceni. Tel. ob urah kosila na št. 040/220-488.

PRODAM skoraj novo stanovanje pri Sv. Ivanu: 2 sobi, kopalnica, dnevna soba, majhna kuhinja, 2 shrambi, balkon in box za avto. Tel. ob urah obedov na št. 040/567-939.

MATEMATIKO in fiziko inštruiru izkušeni profesor. Telefon 003865-21972.

PRODAM gramofon Lenco - L 133, nikoli rabljen z originalno glavico Lenco - M 100 za 65.000 lir. Tel. na št. 0481/83535.

PRODAM harmoniko Scandalli, 96 basov, 3. in 5. glas, v odličnem stanju. Tel. 0481/31189 ob uri kosila in večernih urah.

PRODAM otroško posteljico, voziček in box. Tel. 730-495.

KOZMETIČNI SALON RUŽICA - Boljunc 378 obvešča cenjene stranke, da salon deluje s sledečim urnikom: od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah zaprt. Tel. 040/228-313.

PODARIM tigrastega dobro vzgojenega mucka. Telefonirati v večernih urah na št. 274-995.

KLAVIR v dobrem stanju nujno potrebujemo za pevske vaje zbora I. Gruden. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 299-509, 299-260 ali 299-795.

PROTI IZPADANJU las, proti prhljaju ter za nego izredno mastnih las priporočamo zeliščne šampone in ampule »DERBE«. Parfumeria Kozmetika 90, Opčine.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44, Opčine - Trst.

darovi in prispevki

V spomin na Cvetka Stefančiča daruje Danila Tence z družino 10.000 lir za godbo Vesna iz Križa.

V spomin na prijatelja Cvetka Stefančiča daruje Stanko Bogatec 30.000 lir za Dom A. Sirk.

V spomin na očeta Ivana De Lorenzija daruje sin Gigi 50.000 lir za Dom A. Sirk in 50.000 lir za kriško godbo Vesna.

Namesto cvetja na grob Ninija Germanija darujejo Panči, Nataša, Oskar, Vida, Boris, Mira, Sergij, Nadja in Miran 50.000 lir za TPK Sirena in 50.000 lir za osnovno šolo K. Širok.

Namesto cvetja na grob Pepija Bukavca daruje družina Hadriana Coticča 15.000 lir za vzdrževanje spomenika na Proseku.

V spomin na sošolko Zdenko Trampuž daruje Sergij Kante 20.000 lir za SPDT.

V spomin na Ferda Kokošarja daruje Marčelo in Stefka Pregelj 15.000 lir za Glasbeno matico.

Ob 20. obletnici smrti pok. očeta Henrika Legiša daruje hči Marija 100.000 lir za postavitev spomenika padlim v NOB v Prečniku.

Namesto cvetja na grob Justine Kante vd. Trampuž daruje družina Milič (Zgonik 14) 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V trajen spomin na nečakinjo Nedo daruje teta Marija M. 15.000 lir za SZ Bor.

Ob 31. obletnici očetove smrti daruje Zelka Grgič (Joževa) 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Ob tretji obletnici smrti Antonije Križmančič vd. Grgič daruje sin Silko 10.000 lir za KD Lipa.

V spomin na draga očeta in tasta Cvetka Stefančiča darujejo Ljuba, Edi in Aleš 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI iz Križa.

Namesto cvetja na grob Josipa Bukavca darujeta sestrini Marija in Genka 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Zofke Pregarc daruje Bernarda Ota 10.000 lir za KD F. Prešeren in 10.000 lir za Zvezo borcev Boljunc.

Namesto cvetja na grob Zdenke Trampuž - Sancin darujeta Stojan in Milena Glavina 20.000 lir za ŠD Breg.

V spomin na Stanka Babčiča daruje žena 50.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

Ob obletnici smrti Perke Križmančič darujeta sestra Milka in hči Marija 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

40-letniki iz Proseka in Kontovela darujejo ob družabnem srečanju 100.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

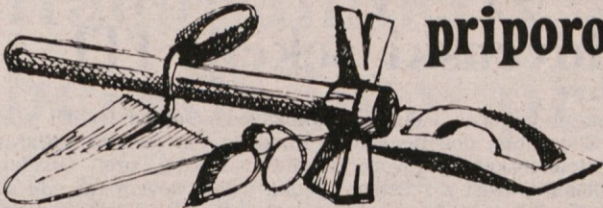
V spomin na Josipa Bukavca darujejo Alekseja in Primož Možina 10.000 lir, Ana Bukavec 10.000 lir ter Gizela Rupel 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na Milka, Marija Miliča, Antonijo Husu vd. Verša in Pepija Bukavca daruje družina Mira Ukmarja (Devinsčina) 50.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1
(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO BELO IN ČRNO GROZDJE

priporočamo
vam

L'ASSICURATRICE
ITALIANA

Di Fonda & Zafred

AGENCIJA

TRST - Ulica Torino 22

Tel.: 730-011

Federico Marsich s.n.c.

● GRADBENI MATERIAL

● PLOŠČICE

● SANITARIJE

Urad in skladišče:

TRST

Via dell'Industria 38

Telefon 793-309

La Combustibile

PRODAJA NA DROBNO:

plinskega olja — kerosina za ogrevanje — ku-
rilnega olja (nafte) — rezervoarjev — olja za
motorje in industrijsko uporabo — drv —
premoga — premoga za različne

DOMJO 38

Tel.: 810-252 - 820-331

Cav. LUIGI PRESEL s. a. s.

G. Presel & C.

ELEKTRICNE NAPELJAVE

+ civilne

+ industrijske

+ preureditev

+ prilagoditev na veljavne predpise

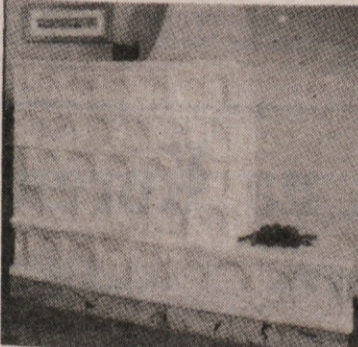
+ revizija

+ vzdrževanje

+ ugotavljanje okvar

SEDEŽ, DIREKCIJA IN TEHNIČNI URAD:

TRST - Ul. S. Frančiška 16 - Tel. 040/768121-2

DOBAVA IN GRADNJA
KERAMIČNIH PEČI
KAMINI »EDILKAMIN«
KERAMIČNE PLOŠČICE
OPREMA ZA KOPALNICE

EDILMA

TRST - Ul. dell'Uva 2

Tel. 411309

Razstava Ul. Boveto 33
(Barkovlje)

Podjetje

SMILOVICH BRUNO

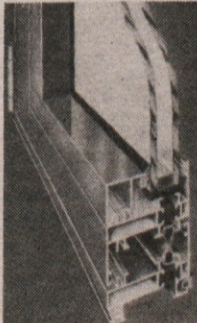
Tel. 231135 - Ul. Flavia di Stramare 107
(desno po predoru v Zavljah)

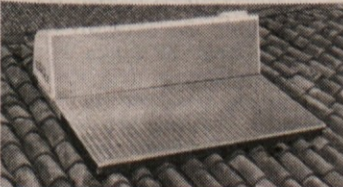
vgrajuje

ALPHA

255 365π 445

z visoko termično izolacijo nudi tudi
lesene/aluminijaste zasteklitve.

gradfer s.d.f.

BOLJUNEC 340 - TELEF. 228166

Gradbeni material od temelja do strehe

SONČNI KOLEKTORJI SOLA-ACE vam omogočajo varče-
vati pri klasičnih energetskih virih.

Peči za centralno,gretje MESCOLI - PIAZZETTA.

VSE ZA OGREVANJE — SANITARIJE — PLOŠČICE

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti

12.05 Pronto... 'Raffaella'? - opoldanski
program

13.30 Dnevnik 1

13.55 Dnevnik 1 - Tri minute o...

13.25 Pronto... Raffaella? - zadnji po-
ziv

14.05 Il mondo di Quark - znanstvena
oddaja

15.00 Človek in zemlja: volk

15.00 Kulturne aktualnosti Dnevnika 1

15.30 Šolska vzgoja

16.25 Per favore non mangiate le
margherite - TV film

17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti

17.05 Barriere - TV nadaljevanka

17.05 Sanje gospoda Rossija - 3. del

18.15 Programi pristopanja

18.30 Taxi - TV film

19.00 Action now: ta nora, nora Ame-
rika - 15. nadaljevanje

19.35 Almanah in Vremenske razmere

20.00 Dnevnik

20.30 Film dosje:

2022: i sopravvissuti - 1. del fil-
ma - Nastopata: Charlton He-
ston, Edward G. Robinson

21.45 Dnevnik 1

21.50 2022: i sopravvissuti - 2. del fil-
ma - Ob koncu: debata o filmu.

23.55 Dnevnik 1 - Zadnje vesti.

Drugi kanal

12.00 Che fai, mangi? - vodi Enzo
Sampò

13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri

13.30 Capitol - TV nadaljevanka

14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti

14.35 Tandem - aktualnosti, igre in
zanimivosti

16.00 Il mistero della settimana strada -
TV film

16.55 Due e simpatia: nadaljevanka
dneva

Il circolo Pickwick - TV nado-
ljevanka

17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti

17.40 I ragazzi della valle misteriosa -
mladinska nadaljevanka

18.20 Sportne vesti

18.30 Inšpektor Derrick - TV film

19.45 Dnevnik 2 - Vesti

20.20 Sportne vesti

20.30 Aboccaperta - v studiu Gian-
franco Funari

21.50 Problemi in osebnosti našega ča-
sa, Eduardo De Filippo

22.45 Dnevnik 2 - Nocjo

22.55 Uomini in guerra - 1. del filma

23.45 Sport

23.55 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

24.00 Uomini in guerra - 2. del filma

1.00 New York: boks

Tretji kanal

15.30 Šolska vzgoja

16.30 Zgodovina glasbe - 20. nadalj.

16.45 Dadaumpa - televizijski variete

Canzonissima 1960 - zabavno-
glasbena oddaja

19.00 Dnevnik 3

19.35 Po sledeh prednikov - tednik o
arheologiji

20.05 Šolska vzgoja

20.30 V poklon Pucciniju:

Tosca - melodrama v treh de-
janjih

22.30 Dnevnik 3

23.05 Vegli per Corneille - neposredni
prenos iz olimpijskega štadiona
v Vicenzi

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

17.20 Poročila

17.25 Domači ansambli: Ansambel An-
tona Birtiča »Beneški fantje«

17.55 Jack Hoibron - mladinska nado-
ljevanka

18.25 Obzornik ljubljanskega območja

18.40 Radialna keratomija in Krio, po-
meni zamrzniti

19.26 Zrno do zrna

19.30 Dnevnik

20.00 Manjšine - bogastvo Evrope:

Nema problema, dokumentarna
oddaja o Hrvatih na Gradiščan-
skem

20.35 Proti vetru - Ko gre za življenje
in smrt - TV nadaljevanka

21.40 Dnevnik

21.55 Razseljevanje ulice Angel - film

Zagreb

16.40 TV v šoli

17.40 Poročila

17.45 Vsak petek na začetek

18.25 Kronika občine Reka

20.00 Sogun - TV nadaljevanka

20.55 Formula 1 - zabavna oddaja

22.10 V petek ob 22. uri

Koper

14.00 in 16.30 Odprta meja - oddaja v
slovenščini

Danes bodo v oddaji ODPRTA ME-
JA med drugimi tudi naslednji pri-
spevki:

GORICA — Intervju o spomeniku na
Jazbinah

TRST — Obisk učencev iz Dekanov v
Kulturnem domu

BOLJUNEC — Nastop mladih Nemcev
z Danske

TRST — Manifestacija ob zakonu pro-
ti spolnemu nasilju

17.00 TV poročila

17.05 TV šola

18.35 Medical center - TV film

19.30 TVD Stižiče

19.50 Z nami pred kamero

20.20 Prehod čez Ren - film

Nastopa Charles Aznavour

22.15 Turistični atlas

22.35 TVD Vse Danes

22.45 Visok pritisk - glasba, vesti, no-
vosti iz glasbenega sveta

Ob koncu Beograd: boks

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

8.30 In casa Lawrence - TV film

9.30 Gianni, Pinotto e l'assassino -
film

11.30 Help - glasbena igra

12.10 Bis - nagradno tekmovanje

12.45 Il pranzo è servito - nagradno
tekmovanje

13.25 Sentieri - TV roman

12.45 General Hospital - TV roman

15.25 Una vita da vivere - TV roman

16.25 Il mondo degli animali - doku-
mentarec

17.00 Galactica - TV film

18.00 Tarzan - TV film

19.00 I Jefferson - TV film

19.30 Zig Zag - nagradno tekmovanje

20.25 W le donne - zabavnoglasbena
oddaja, ki jo vodita Andrea Gio-
dana in Amanda Lear

23.25 L'idolo delle folle - film

RETEQUATTRO

8.30 Mary Tyler Moore - TV film

9.00 La pazza di Chaillot - film

11.15 Samba d'amore - novela

12.00 Febbre d'amore - TV nadalj.

12.45 Alice - TV film

13.15 Mary Tyler Moore - TV film

13.45 Tre cuori in affitto - TV film

14.15 Fiore selvaggio - novela

14.50 Marilyn - Una vita una storia -
film

17.00 La regina dei mille anni - ri-
sanka

17.20 Masters i dominatori dell'uni-
verso - risanka

17.50 Febbre d'amore - TV film

18.45 Samba d'amore - novela

19.30 New York New York - TV film

20.30 Quo Vadiz - variete

21.45 Il dittatore dello stato libero di
Banans - film

Nastopa Woody Allen

23.15 Come ho vinto la guerra - film

1.15 Hawaii Squadra cinque zero -
TV film

ITALIA 1

8.30 La grande vallata - TV film

9.30 La verità - film

11.30 Giorno per giorno - TV film

12.00 Agenzia Rockford - TV film

13.00 Bim Bum Bam - otroška oddaja

14.00 DeeJay Television - glasbena od-
daja

14.30 La famiglia Bradford - TV film

16.00 Bim Bum Bam - otroška oddaja

17.40 Wonder Woman - TV film

18.40 Charlie's Angels - TV film

19.50 I Puffi - risanka

20.25 Alligator

22.30 I nipoti di Zorro - film

23.30 La bambola di pezza - film

TELEPADOVA

14.00 Marcia nuziale - TV film

14.30 Mama Linda - novela

15.00 Hero High - risanka

15.30 Yattaman - risanka

16.00 Grizzly Adams - TV film

19.30 Mama Linda - novela

20.20 Anche i ricchi piangono - novela

21.20 Il piccione d'argilla - film

23.00 Športna oddaja

TRIVENETA

9.30 Angoscia - TV film

10.00 I normanni - film

12.30 Filmski program

13.00 The great detective - TV film

14.30 Il bravo soldato Schwejk - film

16.30 La campana tibetana - TV na-
daljevanka

18.30 TV film

19.00 The great detective - TV film

20.00 Filmski program

20.30 Fu Manchu - A.S.3., operazione
tigre - film

22.00 Q.P. Coupon

TELEFRIULI

15.30 Capitan Apache - film

18.00 Longbridge story - TV film

19.30 Veronica il volto dell'amore -
TV film

22.25 XX secolo - film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20
Dobro jutro po naše: Narodnozabavna
glasba; 7.40 Pravljičica; 8.10 Na gori-
škem valu; 8.40 Slovenska lahka glas-
ba; 9.00 Dopoldanski program: Glas-
beni mozaik; 10.10 S koncertnega in o-
pernega repertoarja; 11.30 Beležka;
11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek
ob 12.00: Prirčne pozdrave iz...; 12.30
Glasbeni potpuri; 13.20 Slovenski zbori
in vokalne skupine na ploščah: me-
šani zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta
vodi Ubald Vrabec; 13.40 Glasbena
priloga; 14.10 Radijsko popoldne: Po-
vejmno v živo; 15.00 V svetu filma;
16.00 Iz zakladnice pripovedništva;
16.15 Glasbeni listi; 17.10 Zadnji
sklop: Mi in glasba: posnetki z osred-
nje akademije Glasbene matice 18.
junija letos v Kulturnem domu v Tr-
stu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Na-
božna glasba.

RADIO OPČINE

Oddaja na naslednjih frekvencah
99,100, 90,600, 98,800 Mgh

Do 10.00 Glasba; 10.00 Najlepše zim-
zelene melodije; 15.00 Nekaj narodne
zabavne glasbe; 19.00 Roža v svetu
fantazije; do 20.30 Glasba; 20.30 Kup-
pim, prodam in podarim...; Dalje
non stop glasba.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila;

6.00 Glasba za dobro jutro; Jutranji
koledar; 6.15 Vremenska napoved,
cestne razmere, EP; 6.45 Prometni
servis; 13.00 Danes na valu radia
Koper; 13.00 - 15.00 Mladinska oddaja;
Pesem tedna; 15.00 Človek v človeku;
15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glas-
ba po željah; 16.30 Primorski dnevnik;
17.00 Pogovor o...; 17.35 Glasbene ak-
tualnosti; 18.00 Zaključek programov.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30,
16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30,
15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.00 Otvo-
ritev; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.15
Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisni-
ki; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Modni
nasveti; 10.35 Vrtljak; 10.45 Lov v
Jugoslaviji; 11.30 Na prvi strani; 11.15
Na tvoji strani; 12.00 Glasba po že-
ljah; 14.30 Popoldanski program; 14.45
La Vera Romagna; 15.00 Kultura in
umetnost; 10.00 Besede in glasba;
18.45 F. Chopin - koncert; 20.00 Za-
ključek.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00,
14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glas-
bena matineja; 9.00 Glasbeno-govorni
program; 11.10 Radijska nadaljevanka;
11.30 Mala Italija - jutranji va-
riete; 13.30 Poštna kočija; 13.36 Ma-
ster - glasba dan za dnem; 14.30 Šol-
ska vzgoja; 15.03 Človeške pravice in
dolžnosti; 16.00 Popoldanski program;
17.30 Ellingtonov življenjepis - Veliki
solisti; 18.00 Radijski variete; 18.30
Večerna glasba; 19.10 Svet motorjev;
19.30 Na naših trgih; 19.35 Radijska
priredba; 20.00 Hiše okoli vrta - ra-
dijska zgodba; 20.29 Detektiv v sta-
rem Rimu - radijska povest; 21.03
Simfonična sezona; 22.44 Napotki za
avtomobiliste; 22.49 Danes v parla-
mentu; 23.05 Telefonski poziv; 23.28
Zaključek programov.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30,
12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30,
19.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro
jutro; 8.00 Šolska vzgoja; 8.05 Radio
2 predstavlja; 8.45 Radijska nadalje-
vanka; 9.10 Nagradno tekmovanje;
10.30 Radio 2 3131; 12.45 Saj je samo
igra; 15.00 Un cavallo nella luna -
Pirandellova novela; 15.42 Radijska
priredba; 17.32 Radijska enodejanka;
18.32 Glasbene ure; 19.50 Kulturne ak-
tualnosti; 19.57 Glasbene ure; 21.00
Jazz glasba; 21.30 Radio 2 3131 - Noč-
ni program; 22.20 Parlamentarna pa-
norama; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00,
11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.45
Prometne informacije (Ljubljana, Ko-
per, Maribor); 6.50 Dobro jutro, o-
troci; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35
Prometne informacije; 8.35 Glasbena
pravljica; 9.05 Glasbena matineja;
10.05 Rezervirano za...; 11.35 S pesmi-
jo po Jugoslaviji; 12.30 Kmetijski na-
sveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes
do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših
sporedov; 13.30 Od melodije do me-
lodije; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in
pozdravljajo; 15.00 Radio danes, ra-
dio jutri; 15.10 Zabavna glasba; 15.30
Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna
glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio
ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami
zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.25
Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, o-
troci; 20.00 Zakaj imamo radi; 21.05
Oddaja o morju in pomorščakih -
glasba; 22.15 Informativna oddaja in
nemščini in angleščini; 22.25 Iz na-
ših sporedov; 22.30 Iz glasbene skri-
nje.

Srečanje med SKGZ in občinskim zastopstvom V Doberdoku si prizadevajo vključiti italijanske sovaščane v krajevno stvarnost

O gospodarskih vprašanjih, šolstvu, varstvu okolja, odnosih z občani italijanske narodnosti ter o številnih drugih vprašanjih je tekla beseda na srečanju med člani komisije za stike s krajevnimi upravami pri TO SKGZ za Goriško in doberdobskimi občinskimi upravitelji. Pobudo za srečanje je dala omenjena komisija, ki je pred meseci obiskala že upravitelje v Sovodnjah, v kratkem pa načrtuje podoben sestanek tudi z upravitelji občine v Števerjanu.

Člane komisije — vodil jo je dr. Mirko Primožič, v njej pa so bili še Edmund Košuta, Igor Komel in Vlado Klemše, je na županstvu sprejel dr. Mario Lavrenčič s člani odbora (Černic, Ferfoglia, Leghissa).

Dr. Lavrenčič je najprej opozoril na zaskrbljujoče znake zaostrovanja splošne gospodarske krize, zlasti pa krize v velikih industrijskih podjetjih v Trzinu. Tako je samo v ladjedelnicah zaposlenih 84 članov, več kakor polovica pa je trenutno brez dela. Dr. Lavrenčič je nadalje naglasil, kako imajo s krizo opravka pravzaprav tudi v sami doberdobski občini ter pri tem opozoril na podjetje Candusso na Poljanah.

Pravzaprav je bilo največ pozornosti na srečanju namenjeno šolski problematiki, od potreb po reorganizaciji

osnovnih šol, do odprtja nižje srednje šole v Doberdoku do zagotavljanja primernih prostorov za slovenske šole v Gorici.

Župan dr. Lavrenčič je v pogovoru dejal, da je nižja srednja šola v Doberdoku danes že dejstvo in da se bo pouk predvidoma pričel v šolskem letu 1986/87. Pred tem bo treba rešiti še vrsto vprašanj. Cilj občinske uprave je, da bi v Doberdoku sčasoma nastal šolski center za območje Goriškega Krasa in krajev na Laškem.

Predstavniki doberdobske občinske uprave so goste nadalje seznanili z načrtom ureditve okolice Doberdobskega jezera. Okvirni načrt, ki naj bi ga izvedli v daljšem časovnem razdobju, je sicer dokaj širok in kompleksen, predvsem pa je še precej nedodelan. Občinska uprava sicer trenutno razpolaga s prispevkom 100 milijonov lir, ki naj bi jih uporabili za prvi in najbolj nujni poseg. Župan Lavrenčič je poudaril, naj bi uresničevanje načrta ovrednotenja in varovanja okolice Doberdobskega jezera izvedli v sodelovanju s KGS.

V pogovoru med upravitelji in predstavniki SKGZ so se dotaknili tudi zelo aktualnega vprašanja vključevanja občanov italijanske narodnosti (v glavne mnovih priseljencev) v živ-

ljenje in nasploh dogajanje v skupnosti.

Na sestanku so predstavniki doberdobske občine nadalje opozorili na potrebo po gradnji večjega kulturnega in športnega objekta v Doberdoku (to bo ena glavnih nalog v prihodnji mandatni dobi) ter na vprašanja urejanja prostorov za kulturno in nasploh društveno dejavnost.

Dr. Primožič je v celoti podprl prizadevanja doberdobskih upraviteljev glede odpiranja nižje srednje šole, zlasti pa opozoril na pomembno vlogo povezovalca, ki jo opravlja doberdobska občina, zlasti z občinami na Trziškem, tudi kar zadeva uveljavljanje naših narodnostnih pravic. Na srečanju pa je bil podan tudi predlog, naj bi oživili sodelovanje in povezovanje med slovenskimi občinami na Goriškem in Tržaškem, ne samo glede reševanja vsakodnevnih vprašanj v administraciji, ampak z namenom ustvarjanja čimbolj enotnih stališč glede manjšinske problematike. Vprašanje je aktualno tudi ob upoštevanju dejstva, da se v sicer dokaj oteženem postopku za izglasovanje zaščitnega zakona vendarle nekaj premika in da se bo čez kakšno leto treba spoprijeti z zelo konkretnimi nalogami, kako določila zakona izvajati v praksi.

V ponedeljek pričetek pouka v slovenski sekciji ITI

V slovenski sekciji tehnično industrijskega zavoda Galileo Galilei včeraj ni bilo še pouka. Z uradnim dovoljenjem iz Rima so vsa načelna vprašanja rešena, nam je v telefonskem pogovoru povedal ravnatelj, prof. Guadagni, tudi praktični problemi v zvezi z začetkom pouka v tem novem razredu so v glavnem odpravljeni. Ostajajo še nekatere postranske birokratske zadeve, ki jih je treba urediti v dneh pred pričetkom pouka.

Ravnateljstvo in tajništvo šole skušata te zadeve urediti čimprej, tako da se bo pouk predvidoma lahko pričel v ponedeljek.

Doberdobski upokojenci na izletu

Upokojenci iz doberdobske občine so se pred kratkim udeležili izleta, ki ga je priredila občinska uprava. Izlet je trajal dva dni, med katerima so doberdobski upokojenci lahko obiskali domačijo bratov Cervi, miniaturno Italijo pri Riminiju, Republiko San Marino in Marzabotto. V tem kraju so izletniki položili venec (na sliki) v spomin na žrtve nacističnega pokola.

V nedeljo v Kanalu proslava pohoda v Beneško Slovenijo

NOVA GORICA — V nedeljo 21. oktobra bo na območju Kanala pomembna slovesnost, ob 40-letnici dogodka zgodovinskih in mednarodnih razsežnosti. Borci in drugi občani bodo namreč počastili jubilej pohoda tridesete divizije jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske v Beneško Slovenijo in v Furlanijo. Proslavo bodo priredili Občinski odbor Zveze združenj borcev Nova Gorica, Odbor skupnosti borcev XXX. divizije in njihov pripravljalni odbor, ter Krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije iz Kanala.

Ob 11. uri bo odkritje spominskega obeležja pohodu ob cesti Deskle - Kanal, pri čemer bo slavnostni govornik Albert Jakopič - Kajtimir, prvi komandant divizije. Ob 12.30 bo osrednja proslava in srečanje borcev tridesete divizije ob osnovni šoli v Kanalu. Slavnostni govornik na tem mestu bo Miha Ravnik, sekretar Predsedstva CK ZK Slovenije.

Sklep o pohodu je sprejel štab 9. korpus v soglasju s političnimi organi narodnoosvobodilnega boja na Primorskem, zato, da bi divizije, ki naj bi v dvajsetih do tridesetih dneh prekrizale ta del slovenskega ozemlja in Brda, z nenadnimi udarci, prizadejala sovražniku čim večje izgube,

hkrati pa s svojo propagandno dejavnostjo pomagala odstraniti posledice sovražnikovih ofenziv, utrdile osvobodilno gibanje ter organizirala domačine v aktiven boj proti okupatorju. Pohod se je začel v noči na 31. januar leta 1944.

Tedanje poslanstvo divizije in sedanjí čas je mogoče idealno povezati. Divizija je krenila v Benečijo in v Furlanijo, da bi spodbujala ljudi v odpor proti nasilju oziroma okupatorjem, hkrati pa je širila ideje ter duh sodelovanja med Slovenci in Italijani; ozračje je razmere, ki označujejo tudi sedanje vzorne in prijateljske odnose ob meji ter med državama, Jugoslavijo in Italijo.

V takem duhu bo potekala tudi proslava 21. oktobra. Spomenik pohodu je izdelal akademski kipar Negovan Nemec iz Bilj. Od okoli 2.300 udeležencev pohoda jih je še živih približno 1.700. Med njimi je preko 300 borcev iz zamejstva v Italiji. Slednji so veliko prispevali, organizacijsko in z denarnimi prispevki, da bo proslava lahko množična in uspešna. Organizatorji jih zato prisočijo vabijo, da se v nedeljo, 21. oktobra, udeležijo slavlja ob 40-letnici pohoda v Beneško Slovenijo in v Furlanijo.

MARJAN DROBEŽ

Jutri v Trzinu zborovanje o naročilih za ladjedelnico

Po prvih pozitivnih rezultatih — v prvi vrsti dodelitev 1.650 milijard za ladjedelništvo v triletnju 1984-86 — bodo za delavce ladjedelnic odločilni prihodnji tedni, ko bi moralo priti do konkretnih odločitev glede naročil novih ladij. V trziški ladjedelnici, kjer so v bistvu zaljučili z delom na zadnji ladiji in se bo v kratkem sedanjim 2 tisoč delavcem v dopolnilni blagajni pridružilo še mnogo drugih, pričakujejo te odločitve dokaj nestrpno.

Za jutri, ob 9.30 so sklicali skupaj z deželnim vodstvom FLM zborovanje v kinodvorani Excelsior v Trzinu, na katero so povabili parlamentarce iz naše dežele, deželne odbornike, krajevne upravitelje iz tržaške in goriške pokrajine ter nižje Furlanije, predstavnike strank, sindikatov in poklicnih združenj ter nadškofije. Razpravo o problemih ladjedelnice bo zaljučila vsedržavna tajnica zveze CG IL - CISL - UIL Donatella Turtura.

Čestitke Cumpete prof. Carlu Rubbii

Predsednik pokrajinske uprave Silvio Cumpeta je včeraj poslal novemu Nobelovemu nagrajencu za fiziko prof.

Carlu Rubbii v Ženevo telegram, v katerem mu v imenu tega prebivalstva Goriške čestita ob podelitvi te največje svetovne nagrade.

● Na nižji srednji šoli Leopoldo Perco v Ločniku bodo jutri, v soboto, ob 18. uri pričeli s tečajem 150 ur.

● V silovitem čelnem trčenju med dvema avtomobiloma na cesti med Trzinom in Gradežem sta se včeraj okrog 9. ure ponesrečila 32-letna Maria Livia Sanzin iz Trzica in 39-letni Paolo Celentano iz Trsta. Prva se bo morala zdraviti 50 dni zaradi opeklin, zloma rame in pretresa možganov. Zanimivo je, da je opekline dobila zaradi kisline, ki jo je obliha, potem ko je eksplodirala baterija njenega avtomobila. V 25 dneh bo okrevala Celentano.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli.
Tel.: 72-340.

POGREBI

Ob 11. uri Andrej Abuja iz Vidma v cerkev na Travniku in na glavno pokopališče; 12.30 Marija Žnideršič vd. Blasič iz hiše žalosti v Ul. sv. Mihaela v cerkev in na pokopališče v Štandrežu.

razna obvestila

Društvo prostovoljnih krvodajalcev v Sovodnjah obvešča, da bo sedež odprt ob sredah od 19. do 20. ure. Društvo obenem obvešča, da bo 27. oktobra v Orehovljah družabni večer za člane in prijatelje. Prijave sprejemajo do 20. t.m.

kino

Gorica

VERDI — 17.00—21.00 »C'era una volta in America«.
VITTORIA 17.30 »La porno bestia erotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 »Conan il distruttore«.

Trzin

PRINCIPE 18.00—22.00 »La casa«.
EXCELSIOR 18.00—22.00 »All'inseguimento della pietra verde«.
COMUNALE 18.00—22.00 »Metropolis« (Fritz Lang)

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 »Sami v noči«.
SVOBODA 20.00 »Plamen maščevanja« ob 22.00 »Ognjena bolničarka«.
DESKLE 19.30 »Najkrajša pot na Kijajsko«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg San Francesco 4. Tel.: 841-24.

Tisoč podpisov za povratek Pacassijevega vodnjaka na Koren

Pred prvo svetovno vojno je bilo na Kornu kar precej gostiln, v katerih so se ustavljali ljudje s slovenskega podeželja, iz Soške doline, z Banjske planote, s Cerkljanskega, ki so prihajali v Gorico po opravkih in nakupih. V gostilnah, ki so bile vse v rokah slovenskih krčmarjev, so se okrepčili z kvartincem dobrega vipavca ali vrčkom piva, pojedli porcijo golaša ali vampov (klobase so takrat bile že draga jed, da o dunajskih zrezkih ali piščančjem sploh ne govorimo). Vozove s konjsko vprego pa so pustili kar na trgu. Konji so potrpežljivo čakali na gospodarja. Ta pa je živali dal nekaj hrane in da bi ga odžejal je vodo zajemal kar v bližnjem vodnjaku, ki je bil postavljen sredi trga. To je bil Pacassijev vodnjak, napravljen skoro po istem vzorcu kot drug vodnjak istega oblikovalca, ki je bil postavljen sredi Travnika.

Na Koren so naši ljudje prihajali po ozki ulici, ki ji danes pravimo Ulica Balilla. Takrat ni bila še odprta Ul. Silvio Pellico. Odprli so jo šele v začetku tega stoletja, takrat ko so speljali tramvajsko progo od južnega na severni kolodvor. Takrat je bila podrtá hiša v kateri je bila znana gostilna Pri Rajhu, v kateri so se zbirali mestni Slovenci.

Vodnjak je ostal na Kornu tudi potem ko je bila speljana tramvajaska proga, kot lahko razberemo iz objavljene stare razglednice iz Simoničeve zbirke (na žalost mi ni še uspelo dobiti take na kateri bi bil

tudi slovenski napis, poleg italijanskega in nemškega). Vodnjak je bil v lepo dopolnilo trgu, na katerem je bila na eni strani Attemsova palača, na drugi pa vrsta starih in visokih častiljivih stavb, v katerih so bile gostilne ter druge trgovine. Iz vodnjaka so tako domačini kot drugi, ki so prihajali v mesto, zajemali vodo za svoje potrebe. Tudi v ta vodnjak je pritekala voda iz Kromberka, podobno kot v tistega na Travniku. Brez dvoma (v dokumentacijo, ki bo brez dvoma ohranjena, resnici na ljubo, se nisem poglobil) so tudi v ta vodnjak najprej dovajali vodo v lesenih žlebovih, kasneje pa v kovinskih, enako kot v tistega na Travniku.

Tudi stavbe na Kornu so bile med prvo svetovno vojno poškodovane. Po vojni so jih več časa popravljali. Kasneje so ves trg tudi preuredili zaradi potreb vedno naraščajočega avtomobilskega prometa. Nivo ulice so dvignili za nekaj metrov in tako so se pločniki pred Attemsovo palačo kot tudi pred stavbami na drugi strani trga znašli za dobra dva metra pod cesto. To je bilo tudi razlog, da je voda vdrla v pritične prostore teh stavb ob lanskem oktobrski ujmi in povzročila precej škode. Zaradi tega je tudi vodnjak moral s trga. Občinska uprava je takrat, med vojnima, dosegla sporazum s pokrajinsko, ki je bila lastnik Attemsove palače, da vodnjak postavi na dvorišču te palače. Vendar tu ne služi več nekdanjim potrebam, v

Tako je bilo na Kornu pred prvo svetovno vojno

njem ni več vode, le malokdo si ga kdaj pa kdaj ogleda.

Sedaj pa so prebivalci severnih predelov mesta predlagali, da bi vodnjak spet prestavili na trg. Ne več na kraj kjer je stal nekoč, marveč na itak že dvignjen prostor med Attemsovo palačo in sedanjo kavarno severno od palače, okrog katerega krožijo avtomobili. Vodnjak bi stal tako ne več pred palačo, marveč ob njej. Po nalogu rajonskega sveta za severno mestno četrt, ki je prevzel to pobudo, so strokovnjaki izdelali načrt, iz katerega izhaja, da bi že sedanji pločnik sredi cestišča zadoščal.

Akcijo so doslej uspešno izpeljali. Sensibilizirali so prebivalstvo tega mestnega predela, da podpre njihovo zamisel. Pričeli so zbirati podpise pred cerkvijo na Placuti, pa tudi v kakem drugem delu mestnega predela. Pobirali so jih tudi v nedeljo na pohodu po severnem rajonu. Doslej so zbrali okrog tisoč podpisov. Hoteli so akcijo zaljučiti, pa so jim še nekatera društva ali skupina napovedale, da jih podprejo. Zato bodo na nove podpisnike čakali še kak teden. Podpise bodo potem uradno izročili občinski ter pokrajinski upravi in tudi zavodu za spomeniško varstvo.

Seveda pa ne gre vse po olju, nam je dejal predsednik rajonskega sveta Giovanni Podbersig. Njihovi pobudi se je uprl grof Coronini tudi v imenu združenja »Italia nostra«. Negativno je tudi stališče odgovornih v pokrajinski upravi. Odbornik, ki ima resor nad muzejem, je namreč mnenja, da bi se vodnjak na trgu pokvaril, bil bi lahko tarča vandalov, istočasno pa bi najbrž tudi oviral promet. Ni še znano kakšnega mnenja je zavod za spomeniško varstvo.

Čeprav je pobuda čisto apolitična je nujno segla tudi na politično področje. V pokrajinskem svetu je vprašanje sprožil svetovalec Poletto. V goriškem občinskem svetu, na zadnji seji, sta vprašanje sprožila svetovalec Busolini in Fornasir. Odbornik za javna dela Del Ben je svetovalcema odgovoril, da uprava ne nasprotuje tej zamisli in da je svojim strokovnjakom že dala nalog, da preverijo ali je načrt izvedljiv.

Dejal je tudi, da soglaša s to pobudo. Istočasno bi lahko z odstranitvijo vodnjaka z dvorišča te palače dali možnost, da bi tu poleti imeli kake kulturne prireditve. Drevi bodo dosedanjem poteku akcije govorili na seji rajonskega sveta za Svetogorsko četrt - Placuto.

Stvari so torej že v polnem teku. Videli bodo torej ali bo Pacassijev dvojček Neptuna na Travniku, Herkules, prišel spet nazaj iz napol skritega dvorišča Attemsove palače na Koren, kjer ga bo lahko vsakdo občudoval.

MARKO WALTRITSCH

Računalniki v sliki besedi in v praksi

Pred kratkim je obogatila Cankarjeva založba iz Ljubljane ne samo naš knjižni trg, temveč tudi strokovno javnost oziroma mlado in staro, ki se zanima za računalništvo in mikro elektroniko z izredno zanimivo in bogato knjigo z gornjim naslovom, angleškega avtorja Petra Laurie. Knjiga, ki ima 192 strani velikega formata je praktično poljudna in istočasno strokovna enciklopedija z bogatimi shemami in barvnimi slikami o računalništvu in mikroelektroniki.

Računalništvo se je začelo v pravi smislu razvijati šele med drugo svetovno vojno, v zadnjem času pa dobiva izredne razsežnosti in brez mikroročalnikov skoraj bi si ne mogli zamišljati daljnega uspešnega razvoja. Ta zvrst industrije in znanosti osvaja svet, zlasti mladina in mlajši strokovni kadri so takoj akceptirali uporabo računalnikov vseh vrst. Tudi za Slovenijo velja, da moramo hitreje v svet na tem področju, zato nam je omenjena knjiga pravi pripomoček. V njej je avtor v prvem delu obdelal računalnik in v sliki ter besedi razgrnil notranjost računalnika, posamezne sklope in elemente, zlasti podrobno je prikazal najosnovnejše sestavne dele računalnika, kot npr. tiskane plošče, pomnilnik, integrirana vezja, tranzistorje in vse to z bogatimi ilustracijami tako približal bralcu, da ga taka predstavitev prevzame za daljnje spoznavanje računalnika. V prvem delu je avtor prikazal še tipkovnico, kanale, zaslon, tiskalnice, magnetne polnilnike, datoteke in za tem se je ustavil pri hišni programski opremi in računalniških igrah.

V drugem delu je prikazano programiranje, poglavje o basicu s praktičnimi primeri programov in šifriranje. To naj bi bilo osnova razmišljanja o strukturiranem programiranju in uvod v tradicionalne programske jezike. Drugo poglavje zaključuje avtor z razmišljanji o strojnih kodah in strukturi podatkov, zatem pa še zelo na kratko prikaže ekspertni sistem, zipfov zakon, modeliranje in lomljenje, seveda v razmeroma zgoščenem podajanju.

Tretji del o profesionalnem programiranju je za nekatere osrednji del knjige. Pri tem je avtor najprej predstavil osnovno programsko opremo s podatkovnimi bazami, obdelovalniki ter primeri finančnih tabel in računov. Vse to je izredno lepo ilustrirano v izredno kvalitetnih slikah, zlasti računalniško vodeno načrtovanje in simulacija. Lauri se je posrečilo podajanje procesiranja podob in barvanja s številkami, do pristopa k profesionalni animaciji in računalniškega vida.

Avtor se je dotaknil tudi govorečih računalnikov. Le to je obrazložil v slikah, shemah in »pestrih« diagramih. Tako npr. ko govorimo o govorečih računalnikih, lahko razbijemo govor na več frekvenčnih področjih, nato v vsakem frekvenčnem področju program prepozna oblike. Taki sistemi lahko prepoznajo okoli sto besed ene osebe, ki jih je že prej povedala v mikrofoni. V ilustraciji lahko navedemo, da so rezultate govo-

rečih računalnikov znali praktično vgraditi v poslovanje švicarski bankniki, ki preverjajo identiteto stranke pred dvigom denarja, ne samo s potnim listom, ampak tudi s pomočjo govorečih računalnikov. V tretjem delu je avtor nazorno prikazal še poglavja o senzorjih, servo sistemih, robotih (industrijski roboti, učni roboti in opis delovanja robotov). Taka podajanja, ki so strokovna in bogato ilustrirana, prevzamejo bralce ne glede na starost, spol itd. Peter Laurie je imel smisel ter se je dotaknil tudi krajšega prikaza androidov (naprava, ki bi zgledala in se vedla kot človek).

Tretje poglavje zaključuje avtor o mreži v računalniškem področju, elektronsko pisarno in prikaz obsežne podatkovne baze. Zaključni, to je četrti del, ima namen, da v tej knjigi zgoščeno prikaže miselno revolucijo, tekoče smernice razvoja na tem področju, vprašanje izdelave nekaterih elementov in napredka strojne opreme, do masovnega pomnilniškega medija itd. Ko avtor bežno prikaže vizijo o elektronski vasi se na koncu vpraša: Kam potem? Bodo računalniki nadomestili ljudi?

Knjigi je priložena še tabela ASCII znakov in ukazi BASIC. Knjiga, ki je po nekaterih ocenah najbolj iskana angleška knjiga o računalnikih, bo prav gotovo zadovoljila tudi naše bralce in jih popeljala v svet računalniškega razmišljanja.

GABRIJEL DEVETAK

Drevo bodo na Opčinah odprli razstavo svetovno znanega slovenskega umetnika Jožeta Tisnikarja. O njem bo spregovoril kritik Janez Mesesnel

Iz besede v prostor Laurence Olivier: IGRALČEVA IZPOVED

»Igralčeva izpoved« Laurence Olivier v prevodu Dušana Tomšeta, ki jo je izdala Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega, nikakor ni strogo strokovna avtobiografija, vezana na posebno problematiko gledališke pa tudi filmske ustvarjalnosti, navedbe: v posrečeni obliki, ki združuje pomembnejše življenjske dogodke z delovnimi, »sveta pošast« angleškega gledališča, Sir in Lord Laurence Olivier, ponuja bralcu barvit kaleidoskop dogodkov, kot se ti lahko nanizajo okrog odzivne, slavne in izpostavljenosti umetniške osebnosti.

V prerezu osnovne kronologije, ki jo je veliki igralec pravzaprav poglubil na osnovi brezobvezno pisane dnevnika, se namreč srečujemo s celo vrsto zanimivosti: od srečanj s celo galerijo pomembnih ljudi umetniškega, splošno kulturnega in političnega življenja, pa do osvetljevanja poglavitnih prelomnic zasebnega in poklicnega življenja. Tako je knjiga več kot zanimivo čtivo ne samo za gledališnike in ljudi, ki se približe zanimajo za to umetniško zvrst vsaj kot zvestejši in pogostejši gledalci, pač pa tudi za vse kulturno ustvarjalne posameznike, ki jih priteguje življenjska pot v bližnji polpreteklosti in celo sodobnosti delujočega umetnika, kot je to Laurence Olivier. Na koncu koncev lahko pridejo na svoj račun tudi ljubitelji pikantnih ljubezenskih storij, kakršna je gotovo tista z Vivien Leigh, pa čeprav se je v svojem izteku preobrazila v takorekoč tragično zgodbo osrednjih igralčevih let.

Leta 1907 rojen Olivier, kot sam pravi, »dolgo časa v težavah zaradi francoskega priimka«, torej po pradedu, ki se je podal preko Kanala v Anglijo, čistokrven Francoz, naglašen na zadnjem zlogu ali fonetično »olivjé«, že od samih šolskih let pritrjen glasbi in gledališču, podvržen — kot se za vse velike zgodbe z začetka stoletja spodobi — kruti revščini, ki pa jo kot večino težav svojega življenja obravnava z neverjetno vitalnim (angleškim) humorjem; gledališču predan vedno bolj, najprej za majhno gažo in stalno premikanje iz skupine v skupino, kasneje pa — seveda po dolgih letih vztrajnega in neprekinjenega dela — kljub nemogočemu primku vse bolj znan in upoštevan. Silovit vzpon že pred drugo vojno, ko je imel dobrih trideset let, neverjetna vzdržljivost, kar pomeni, da vse življenje poteka v pripravah na novo predstavo in zatorej v kombinaciji obojega že v igralški mladosti vloge, ki vzbujajo osuplost. Ko je star 39 let, se pravi leta 1946, igra naslovno vlogo v »Kralju Learu«, torej nečimernega in strašnega starca, ki ga zlomi njegov lasten napuh — vloga, ki mu prinese velikanski uspeh in nedeljena priznanja občinstva in kritike.

Že prej igra celo galerijo Shakespeareovih likov vstevši tudi »Hamleta«, ki ga bo v mojstrski igri in režiji posnel na film in tako pričel veliki Shakespeareov opus na ekranu, ki mu je prinesel nedeljeno filmsko in s tem tudi svetovno slavo: od »Hamleta« do »Henrika V.« , od »Riharda III.« do »Othella« in na koncu spet do »Kralja Leara«, ki smo ga imeli pred približno letom dni priložnost videti na TV zaslonih, sega enkratna upodobitev nemara najtežjih likov iz zakladnice največjega renesančnega dramatika, oziroma dramatika »za vse čase«. Igralčeva pripoved poteka gladko in tekoče, osupljivo je, kako največjim uspehom ne posveča prevelike pozornosti — že je ves usmerjen v prihodnja snovanja — in da takšna skromnost ni rezultat zaobrnjene napihnenosti, govori dejstvo, da tudi težav ne opisuje podrobno ter da ne moralizira ob protitudarjih, ki mu jih je v obilici natresalo življenje. Olivier resnično — kot človek — ni obremenjen s sedanostjo ali travmami preteklosti, njegova delovna energija je pravzaprav neverjetna in skorajda nenormalna.

Bleščeča umetniška pot je komentirana s hudomušno distanco, če npr. omenimo epizodo z Marilyn Monroe, s katero je sodeloval kot režiser in glavni igralec v filmu »Princ in plešalka« leta 1956. Hudomušnost je v končnem priznanju, da je po dolgih letih spet videl omenjeni film, s katerim se je kot režiser neznansko namučil in to ravno z Marilyn, ki je bila po njegovem mnenju »enkratno fotomodel« in je kot taka pred filmsko kamero v nekem smislu pozirala. Olivier brez zadržkov, ob ponovno ogledanem filmu, prizna, da je najboljši del tega filma ravno Marilyn Monroe in da so potemtakem trenutne sodbe o človeku in igralcu vedno zelo dvorezna reč.

Nekoliko se zatemni pripoved ob zaključku obdobja z Vivien Leigh, ki je bila med tremi njegova druga žena, s katero je živel okrog 20 let. Veliki ljubezni in začetni, pravzaprav več kot deset let trajajoči sreči, se vedno bolj bliža razpad zveze, dokler se kriza ne stopnjuje z duševno boleznijo Vivien Leigh in iz omenjene bolezni v naravnost erotomansko oboježenost nekoč ljubljene žene. Tudi tukaj je Olivier pravi Sir in gentelman, ne povečuje svojega trpljenja, niti ne podčrta ženinih muh, ampak ves čas, kolikor mu dopuščajo možnosti, dela... dela, dela.

In kar se tiče dela kot osnovnega človekovega poslanstva, bo našel prav vsak bralec v igralčevi zgodbi primer, ki ne gre iz spomina. Olivier težko prinaša brezdelje, čuti se krivega, če ne pripravlja nove predstave in ravno zgodba okoli »Othella« je nemara najlepši primer tovrstnega opisa, posebno še zaradi starostnega prehoda, ki ga je Olivier občutil ravno v času ene najboljših vlog svojega življenja kot mučno in dolgotrajno dejstvo. Svojemu prijatelju, gledališkemu kritiku in teoretiku Kennethu Tynanu je potožil, da pač ni za »Othella«, ker nima nizkega basovskega glasu. Kasneje je star skoraj 60 let pripravil vlogo z vsakodnevni teki na prostem, s »stuljenjem v naravi«, kot pripoveduje, znižal je glas za skoraj oktavno ter si še okrepil pljučni obseg potreben za tako zamišljeno vlogo. Paradoks je v tem, da je ravno v času »Othella« doživel grozljivo psihološko in verjetno tudi fizično krizo, ki je trajala dolga leta: na odru ga je postalo strah, ni prenesel, da je govoril monologe brez prisotnosti igralcev za kulisami, ki so mu preganjali tesnobo; v tistem času je prosil soigralce, da ga niso gledali v oči, kadar so igrali v prizoru skupaj z njim, ker mu je vsaka takšna zadeva že jemala energijo in poglabljala krizo. Enkratni primer kriznega opisa prehoda v zgodnjo starost — iz vrhunskih poklicnih let.

Leta 1970 je prejel Olivier dosmrten plemiški naziv, postal je Lord, kmalu po tistem pa se je umaknil z odrskih desk, potem ko je bil več kot deset let direktor in soustanovitelj Narodnega gledališča v Londonu — ena od treh dvoran nosi njegovo ime — in čeprav je veljal in velja za izjemno poglubljenega in inteligentnega igralca, kasneje so ga povabili, da je predaval angleščino na Oxfordu, ni — kar je izredno zanimivo — nikoli ljubil dolgotrajnega pogovarjanja o vlogah, tako je bil ves operativno učinkovit ter neumoren. V znamenju svoje duhovitosti in demistifikacije vsakršne napihnjene veličine je nekoč odgovoril na vprašanje, kako je zasnoval eno svojih pomembnejših vlog. Odgovor je bil kratek in strokoven: »Na kratkem dihu.«

Z eno besedo: zanimivo pričevanje velikega umetnika in pronicljivega zapisalca življenja. Prijetno in duhovito branje.

JANEZ POVŠE

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

272.

Vesel zaupanja tega molčečega, izrednega človeka, se mu je Trenta zahvaljeval z dobrimi besedami. Starec pa je iz temnega kota v podzemskem skrivališču privlekel v pološčen papir zavito nemško municijo za mavzerice. »Trenta, tu je 300 nabojev za tvojo puško. Poglej, svetli so kot novi,« je odvil papir.

Tudi Kristini so se zasvetile oči; zdaj se ji ne bo več sanjalo, da jo lovijo — za njeno puško je bilo tu trideset nabojev.

Bataljon se je založil z municijo, granačami in eksplozivom, ne da bi borci vedeli, komu se imajo zahvaliti.

Sedlo je še vedno dišalo po smrtonosnem ognju topov in tragediji prve svetovne vojne. Povsod ostanki žičnih ovir, neeksplozirane granate, rovi... Križev ni bilo, ker so mrtve odnašali v dolino.

Ko so zvečer sedeli ob tabornem ognju, je Kristina rekla: »Trenta, ta mož mi ne gre iz spomina. Če on zdrži sam petnajst let, bomo pa še mi kakšno leto. Zakaj pa je zapustil ljudi? To me zanima.«

»To je dolga zgodba, Kristina. Nekoč ti jo bom povedal. Je pa tako. Slej ali prej je človek sam. Toda mi, ki smo v vojni vsak dan, in se borimo za biti ali ne biti, sedaj tega ne razumemo, ker smo kot črda, namenjena za zakol. On je volk samotar, in v položaju, kot je, se je pridružil čredi. Naš je, bori se brez orožja, z voljo in pametjo. Ko sem ga vprašal, zakaj samotari, mi je odgovoril: »Če sem sam, sem prepričan, da sem v dobri družbi.« Tak je, vidiš.«

Naslednji dan je prišel v planino pod steno namestnik poveljnika slovenske vojske polkovnik Jaka Avšič, čvrst možak z markantnim izrazom, živahnimi očmi, močnim tilnikom in pokončno hojo, ki je razodevala aktivnega oficirja.

Tiste dni je vodil težaven pohod obeh brigad v Benečijo. Sovražnik je bil premočan, cilji pa za dobro organizirano, vendar slabo oboroženo vojsko previsoki. Želje, da bi napadli Čedad, Videm ali celo Gornars in tam osvobodili tisoče internirancev, so se izkazale za nestvarne.

Jaka je spremljala dobro oborožena patrolja dvanaestih mož z dvema strojnicama. Tudi njegovi so bili od nenehnih bojov na smrt utrujeni. Ker so se Italijani že večkrat prikradli tudi ponoči k partizanskim taboriščem in napadli s presenečenjem, je Jaka pošiljal straže na drevo. Če bi stražar zadremal, bi padel z drevesa med veje. Tako ni mogel zaspati. V bataljonu so uporabili mnogo Jakovih izkušenj.

Zvečer so ostali pri štabnem tabornem ognju komandant Danilo Šorovič, ki ga je Tito poslal s skupino oficirjev iz vrhovnega štaba na pomoč slovenski vojski, za okrepitev njenega poveljniškega kadra, Avšič pa Cene Bavec in Kristina s Trento.

Kot večkrat so se menili o skorajšnjem koncu vojne. Avšič jih je nekaj časa poslušal, potem pa je rekel: »Ne delajte si utvar, da bo že letos konec. Letos utegne vzeti hudič Italijo. Od izkrcanja na Sicilijo ne bo daleč do Rima, čeprav ga bodo branili Nemci. Vojna pa bo končana šele nekako sredi petinštiridesetega leta.«

Vsi so se smejali, Šorovič pa je rekel: »Slabo nas tolažiš, Jaka. Arsa Jovanović pa nam je, ko smo krenili v Slovenijo, rekel: V nekaj mesecih boste pregnali Nemce iz vseh manjših mest in imeli boste osvobojeno ozemlje, tako veliko kot v Bosni.«

»Saj ga poznam,« je dejal Jaka. »Njegovih izjav ne komentiram, ker smo ga spravili nazaj. Tukaj, kjer ne pozna položaja, je namreč napravil dosti zme-

de in nepopravljive škode.«

Naslednji dan so izvidniki in patrolje poročali, da Italijani obkoljujejo brigado. Zaznali so večje kolone alincev s soške strani in iz doline Tolminke.

Jaka Avšič se je sestal s štabom. Soglasni so bili, da gre za večji napad, ki ima namen brigado uničiti, ne le ovinati. Kakor koli so preudarjali kočljivi položaj, so prišli do sklepa, da morajo boj sprejeti ter izkoristiti pri obrambi vse možnosti in prednosti, ki jih nudi gorski svet.

Tako so se odločili za boj v višavah, na okoli dva tisoč metrov visokih skalnatih vrhovih krnskega pogorja in Rdečega roba.

Bataljona sta se v naglici oskrbela s hrano in vodo. Še pred mrakom pa so se kolone pomikale skozi zadnji redki gozd krivenčastih macesnov in po travnatih pobočjih goličave pod stenami. Mimo osamele planine Leskovic je kolona trudno lezla prek prvih melišč v zavetje mračnega, navpičnega skalovja, ki je na obeh straneh grape kipel vse bolj divje in golo v nebo.

Kristina in Trenta sta hodila na začetju predhodnice. V dolini globoko pod njimi se je kot razbeljena kovina zalesketala v zadnjem soncu Soča in kmalu izginila v mraku. Ko so se prižgale zvezde, so na dnu korita zagledali luči kamionov in po njih skušali oceniti moč sovražnika, ki bo napadel naslednjega dne.

Drzno speljana pot se je vila v vila po hudourniški, plazoviti grapi, ki je delila Maselnik od Rdečega roba.

Pod težkimi bremeni orožja in eksploziva so mučno sopihali in se kopali v lastnem znoju. Ozračje je bilo soparno, kolona je bila vse bliže zvezdam in gnezdor orlov. Temni robovi, ki so spajali goro z nebom, so jim podajali roko in jih vabili v zavetje. Hiteli so, ker so morali doseči skalne vrhove prej, preden bi jih zasedla kakšna italijanska enota, ki bi jim udarila v hrbet.

Spet zgodovinski večer (ob 20. uri) za naše namiznoteniške igralke

Kras - Mladost v pokalu prvakinj

Pokal prvakinj je najprestižnejše mednarodno žensko tekmovalno prvenstvo, na katerem imajo pravico nastopanja le najboljše ekipe iz posameznih držav.

Letos bo v tem pokalu nastopila tudi ženska namiznoteniška ekipa Krasa, kateri je lani prvič po štiri najstih letih končno uspelo vpisati svoje ime v zlato knjigo osvajačev državnega naslova in s tem zgodovinskimi podvigom si je hkrati zagotovila pravico, da se meri z najboljšimi evropskimi ekipami v pokalu državnih prvakinj.

Današnji nasprotnik Krasovih deklet — Mladost Ribomaterijal — je nedvomno ena najboljših ekip v Evropi, saj je doslej osvojila kar 13 državnih naslovov, štirikrat je bila uspešna v jugoslovanskem pokalu, kar dvakrat je osvojila pokal sejmskih mest in je v zadnjih petih sezonah stalno najboljša ekipa v državi. V svoji bogati zgodovini pa ji manjka še najprestižnejši pokal, Pokal prva-

kov, v katerem se je v sezoni 82 - 83 celo prebila do finala. Brez dvoma varovanke Zdenka Uzorinca starta jo letos na osvojitve tega pokala in prvi nasprotnik na njihovi, upajmo zmagovati, poti bodo danes igralke Krasa. Čeprav je zmaga že vnaprej oddana rojakinjam iz Zagreba, pa bo to nedvomno najpomembnejše srečanje, kar jih je bilo doslej v zamejstvu. Namreč ni prav vsakdanja stvar, da spremljamo rastop Branke Batinčič, trenutno najboljšo jugoslovanske namiznoteniške igralke, ki je 21. na svetovni rang lestvici. Res bomo danes v repenski telovadnici pričali vrhunski predstavi, ki si jo je vredno ogledati.

Zvonka Simoneto smo prosili za kratko mnenje o tem zgodovinskem srečanju.

»Brez dvoma bo to zelo važen dogodek za društvo, za njegov odbor in za vso našo narodnostno skupnost. To je lepo priznanje za vse naše bivše in sedanje trenerje ter igralke.

Uspešnost prireditve bo odvisna v veliki meri od organizatorja samega in v kakšni luči se bomo predstavili javnosti. Pa tudi s političnega vidika bo ta važni športni praznik pripomogel, da se uveljavimo pri večinskem narodu in izkažemo gostom, kako živi in deluje naša manjšina v Italiji.

»Kakšno je vzdušje v ekipi?»

»Igralke vestno trenirajo in se pred-

vsem pripravljajo na sobotni prvenstveni domači nastop z večnim tekmečem Recoarom iz Bocna. Proti Mladosti bodo skušale Krasove igralke zapustiti čim lepši vtis in že častna točka bi za nas predstavljala izreden uspeh. Glede postave, ki bo stopila za zeleno mizo, se bo trenerka Sonja Milič odločila, šele v zadnjem trenutku.» (Z. Skupek)

Hagler-Hamsho za naslov svetovnega prvaka

NEW YORK — Danes bo Madison Square Garden po 16 mesecih zatijša znova zaživel. Pomerila se bosta namreč ameriška boksarja Marvin Hagler in Mustafa Hamsho za naslov svetovnega prvaka v srednji kategoriji (WBA). Hagler bo tokrat že desetič branil svoj naslov izpred štirih let, Hamsho pa ga že drugič izziva na dvoboju.

Hagler je tudi to pot nesporen favorit, čeprav utegne 30-letnemu boksarju iz Brocktona, ki ima za seboj 59 zmag in le dva poraza, trda presti, kajti Hamsho tačas ni držal križem rok ter je tehnično močno napredoval. Haglerja pa to ne skrbi in meni, da bo nasprotnika porazil še pred desetim krogom. Hamsho se ni pustil zbegati, temveč se je mirne duše že proglasil za skorajšnjega svetovnega prvaka.

Včeraj zaslišali Bearzota in Zoffa

RIM — Zvezni selektor italijanske nogometne reprezentance Enzo Bearzot ter bivši kapetan moštva Dino Zoff sta včeraj dopoldne v sodni palači odgovarjala na vprašanja, ki jim jih je zastavil javni tožilec Francesco Nitto Palma v zvezi z govoricami o podkupljeni nogometni tekmi Italija - Kamerun na svetovnem prvenstvu v Španiji. Sumnja se je porodila že pred časom, ko sta na nečedno zakulisje te tekme namigovala dva italijanska tednika.

Bearzot je po enournem zasliševanju zapustil palačo v spremstvu odvetnika Armando Coste ter ni hotel dati nobene določene izjave. O obtoženi tekmi je dejal le, da je bila vsem gledalcem na dlani in ne potrebuje komentarja. Za Bearzotom so zaslišali še Zoffa, ki je bil pozneje prav tako redkih besed.

Pace trener Bologne

BOLOGNA — Novi trener bolonjskega nogometnega drugoligaša je Bruno Pace, ki je tako zamenjal Santina, ki ga je vodstvo kluba pred dveh dnevnoma odločilo.

Za jutrišnjo kvalifikacijsko tekmo SP proti NDR

Jugoslovanski nogometaši v Leipzigu

LJUBLJANA — Jugoslovanska nogometna reprezentanca je včeraj zapustila Titovo Velenje in Topolšico ter preko Ljubljane odletela v Leipzig, kjer bo jutri igrala kvalifikacijsko tekmo za SP z ekipo NDR. V generalki za ta nastop so »modri« premagali selekcijo Šaleške doline s 5:0 (3:0), a se z igro niso proslavili. Tudi malo oslajljena Milutinovičeva postava ne daje preveč upanja za uspeh v NDR.

Reprezentanti in strokovni štab so sicer zelo hvalili priprave v Sloveniji, pravo odkritje za vse pa je bilo termalno zdravilišče Topolšica, kjer so bivali. Zaradi poškodb je selektor Milutinović »izgubil« Zorana Vujovića in Vokrija, na zadnji novinarski konferenci pa je napovedal naslednje moštvo: Stojić, Radović, Baljić, Hadžibegić, Radanović, Gudelj, Šestić, Zajec, Deverić, Baždarević, Zl. Vujović. »Ne izgubiti, to je naš cilj. Poraz bi nas kar precej oddaljil od našega končnega cilja — uvrstitve na SP,« je dejal pred odhodom Miloš Milutinović.

Med tednom pa so spet igrali drugoligaši. 10. kolo pa je slovenskima drugoligašema prineslo enak izkupiček kot prejšnje: samo eno točko. Spet jo je osvojila Olimpija, ki je v Kikindi igrala 1:1. Domače moštvo je od 31. minute naprej vodilo z 1:0, dobrih 20 minut pozneje pa je Olimpija izenačila, strelec pa je bil Besek, ki postaja eden najboljših ljubljanskih igralcev.

Malo zatem je Kikinda zastreljela enajstmetrovko.

Olimpija je zdaj 14. na lestvici, Maribor pa je s točko več le za mesto višje. »Vijoličasti« so tokrat pošteno razočarali v igri z Jedinstvom iz Brčkega, zamudili pa so niz lepih priložnosti. Seveda pa so se mariborski »vijoličasti« zdaj znašli v zelo nevarnem položaju, dva zaporedna poraza sta jih pripeljala k repu lestvice, spomin na čase, ko so bili pri vrhu lestvice, pa počasi blede.

V nedeljo pa je na ljubljanskem Bežigradu na sporedu tradicionalni derbi med Olimpijo in Mariborom. Ljubljancem bi z zmago že utegnili prehiteti Mariborčane. V Olimpijinem taboru si obetajo velik obisk — več kot 10.000 gledalcev. Stari, dobri derbi so nekoč sicer privabili tudi do 20 tisoč gledalcev, toda v teh suhih časih na kake rekorde pač ni mogoče misliti. Ljubljanska TV je celo ponudila prenos za Slovenijo, toda Olimpija ga je zavrnila, ker računa, da se bo tako zbralo več gledalcev.

Franci Božič

Ob rob šahovskega dvoboja Karpov-Kasparov Nove ideje v svetovnem šahu

ACO PASTERNAK

Sovjetski šahovski vele mojster Ljilienthal, ki je star 74 let, je med svojim obiskom v dvorani stebrov v Moskvi kategorično izjavil: »Anatolij Karpov bo svetovni šahovski vak še najmanj štiri leta.« To je formulacija, ki naj bi pomenila, da ne bo Garri Kasparov nevaren tekmeč sedanjemu svetovnemu prvaku niti v naslednjem ciklusu v letu 1986, ko bo spet dvoboj za naslov prvaka, saj za sedaj v svetovni šahovski eliti ni videti tretjega človeka, ki bi se lahko vmešal v interni sovjetski šahovski dialog Karpov - Kasparov.

Takšna kategorična trditev je vsekakor predvsem rezultat površnega opazovanja dvoboja Karpov - Kasparov, v katerem svetovni prvak ni dosegel absolutne premoči v teorijskem dvoboju, kar bi lahko bil temelj za takšne zgodovinske izjave Ljilienthalovega formata. Morda je sedanje razočaranje v obratnem sorazmerju z euforijo pred dvobojem, ki je dosegla vrhunec, ko je Svetozar Gligorič v vlogi glavnega sodnika izjavil na slavnostni otvoritvi, da bo dvoboj Karpov - Kasparov celo zanimivejši od zgodovinskega dvoboja Aljehin - Capablanca v Buenos Airesu 1927, kar je bila sicer ocena, ki se je kot rdeča nit vlekla skozi novinarske komentarje in uvodne v uvodnem tisku.

Ljilienthal pa se je zdaj znašel na skrajnem krilu tistih kritikov dvoboja, ki menijo, da bo ostala Moskva 1984 zapisana med najslabše dvoboje v povojni šahovski zgodovini, kot je izjavila dokaj presenetljivo Milunka Lazarevič, ki je sicer spadala med oboževalce šahovskega sloga Kasparova, kot se je v svojih mlajših letih navduševala za šahovske kombinacije Mihaila Talja. V sovjetskem tisku lahko zasledimo v času, ko vodi Anatolij Karpov s 4:0 ob desetih remijih, med katerimi jih je kar pet v seriji od desete do štirinajste par-

tije, tudi izjave in komentarje številnih prominentnih šahovskih strokovnjakov, ki niso naklonjeni tako ostrim ocenam. Angleški vele mojster Raymond Keene je celo izjavil, da Garri Kasparov ne igra slabo, v svoji izjavi pa je z značilno angleško ciniznostjo izrazil naklonjenost tistemu delu tiska, ki ni izrazilo »antikasparskega«. In obenem je opozoril, da so v antikasparskem klanu zdaj mnogi avtorji, ki so še včeraj zaprisegali na šahovsko genialnost Garrija Kasparova.

Kaj bi se zgodilo, če bi Garri Kasparov v šesti partiji, ko je imel dobljeno pozicijo, izenačil rezultat na 1:1. To bi bil zdaj povsem drugačen dvoboj, resnično zgodovinski. Garri je bil predvsem žrtev silovitega tempa na začetku dvoboja, ki ga je sam diktiral, in psihološke krize, ki je v šahu seveda precej globlja v dvobojih kot po nepriznanim porazu na turnirju. Botvinnik ni zamenjal, da so dvoboji višja oblika šaha. »Garri je plačal predvsem ceno za svojo neizkušnost.«

Vodilni šahovski vele mojstri na svetu so tudi odločno proti povratnemu dvoboju, ki si ga je izbral Anatolij Karpov kot izrazit privilegij, saj je v sistemu dvobojev do šeste dobljene partije vsekakor manj upravičen, kot je bil v sistemu dvobojev s 24 partijami, pa je FIDE vendarle odzela Botvinniku pravico do povratnega dvoboja.

Kako se bo nadaljeval moskovski dvoboj? Ali je upravičena ocena, da se bo serija remijev še dolgo nadaljevala? Znano je vsekakor, da je v zgodovinskem dvoboju Aljehin - Capablanca vodil svetovni prvak z 2:1 po sedmi partiji, Aleksander Aljehin pa s 3:2 po dvanajsti partiji, zatem pa je sledila serija osmih zaporednih remijev. Anatolij Karpov je v dvoboju z Viktorjem Korčnejem v finalu turnirja kandidatov 1974 (dvoboj 24 partij) vodil z 2:0 po šesti partiji, zatem pa je sledila serija desetih remijev, preden je Karpov povečal prednost na tri točke.

Moskovski dvoboj se bo zares zavlekel v tretji mesec, če ne bo kateri izmed nasprotnikov korenito menjal taktike, kar pa je po štirinajsti partiji težko verjeti.

kratke vesti

Nater danes v Vidmu

VIDEM — Ameriški poklicni košarkar Swen Nater, ki bi moral že včeraj prispeti v Videm in tako ojačiti košarkarsko moštvo Australiana, ki ga vodi jugoslovanski strokovnjak Aca Nikolić in za katerega igra tudi Dražen Dalipagić, bo v furlansko mesto dopotoval danes. Ni še gotovo, če bo igral v nedeljo v prvenstvu v Pesaru. O tem bo odločil trener Nikolić.

Pioli poškodovan

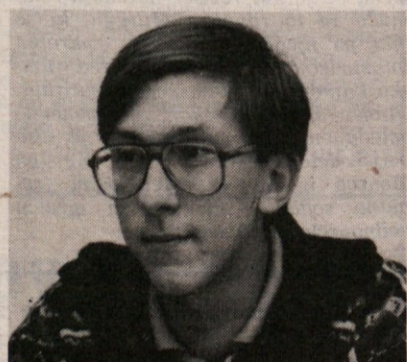
TURIN — Mladi Juventusov branilec Stefano Pioli se je težje poškodoval in ne bo mogel igrati približno mesec dni.

SP v bezbolu

HAVANA — V 4. kolu svetovnega prvenstva v bezbolu je Japonska premagala Italijo z 9:1. Japonci vodijo na lestvici.

danes igra za vas

Luka Furlan

Luka Furlan (letnik 1964) sodi med naše dragocene košarkarske delavce, ki so se zlasti izkazali na mladinskem področju. Furlan namreč uspešno trenira Borovo moštvo »propaganda«. Kot igralec se je začel ukvarjati s košarko leta 1971. Igral je minibasket, nato pa v raznih mladinskih ligah. S trenerstvom pa je pričel pred dvema letoma in najprej treniral moštvo »propaganda«, nato ekipo minibasketa, letos pa je zopet prevzel igralce za kategorijo starejše.

Prejšnji teden je Maks Gergolet pravilno napovedal pet rezultatov.

totocalcio

Ascoli - Atalanta	X
Florentina - Juventus	X 2
Florentina - Avellino	1
Inter - Como	1
Napoli - Milan	1 X 2
Roma - Verona	1 X 2
Torino - Lazio	1
Udinese - Sampdoria	X 2
Cagliari - Bari	X 2
Padova - Pisa	1 X
Pescara - Varese	X
Livorno - Carrarese	X
Catanzaro - Campania	1

Z odločilnim dvobojem med Laudo in Prostom se bo v nedeljo končalo SP v formuli 1

Domena McLarnovih pilotov

Sodni izvedenec za cestnoprometne nezgode Lojze Cafuta nam je poslal naslednji prispevek, ki ga rade volje objavljamo.

Po razporedu avtodirka za svetovno prvenstvo, ki bodo dne 21. 10. 1984 (zadnje leto), vlada velika napetost, kako se bosta odrezala Prost in Lauda.

Oba vozita na enakih dirkalnih vozilih, katerim je karoserijo in šasijo izdelala tovarna McLaren, motor je zmanjšana Porsche turbo, gume so pa Michelinove.

Razumljivo je, da je celotno vozilo pred dirko temeljito preizkušeno, deloma na preizkusnih mizah, deloma med vožnjo. Glavna lastnost mora biti aerodinamičnost, upor zraka je zmanjšana na minimum. Inženirji projektirajo takšno karoserijo, ki nudi največjo varnost, ki ima najugodnejšo geometrijsko stabilnost. Pred dirkačem je le nekaj instrumentov, in sicer merilec vrtiljaja motorja, polnilnega pritiska za turbo,

merilec temperature olja in vode, pritiska bencina ali olja. Na krmilu ima stikalo za vžig, s katerim lahko v primeru nezgode v trenutku izklopi ves električni tok. Na levi strani je kolesce, s katerim regulira pritisk za turbo polnjenje. Če to kolesce toliko zavrti, da dvigne pritisk za 0,3 bare, poveča moč motorja za 60 konjev.

Karoserija je iz zelo odporne, trpežne in izredno lahke umetne snovi in jo je možno sneti z nekaterimi prijemci. Rezervoar sprejme največ 220 litrov bencina. Ker porabijo nekateri motorji manj, drugi več goriva, njihovi dirkači ne smejo trošiti preveč, ker jim sicer zmanjka goriva. Sedaj so taka pravila, da med vožnjo nihče ne sme bencina dolivati, kar je spomladi še bilo dovoljeno. Na bencinski rezervoar sta montirana

dva Bosch - Motronic - kompjuterja, vsak regulira dovajanje bencina v po tri valje. Motor je namreč šestvaljni. Celotno vozilo, brez voznika, tehta 560 kg, od tega motor 150 kg in razvija 700 do 800 konjev. Pri tem porschejev motor porabi malo, namreč »le« 70 litrov na sto kilometrov! Petstopenjski menjalnik je montiran za motorjem. Motor med vsemi motorji na letošnjih vozilih ni najmočnejši, je pa skromen pri potrošnji in zanesljiv. Ker porabi relativno malo, lahko voznik pospešuje hitrost brez strahu, da mu bo zmanjkalo goriva proti koncu dirke.

Voznika Prost in Lauda sta s tem voziloma dosegla letos v 14 dirkar kar 10 zmag in sedaj pričakuje mo, kdo bo koga. Lauda je 1. 8. 1976 v tedanjem ferrariju skoraj zgorel,

saj je skoraj eno minuto bil v go-rečem avtu, preden so ga rešili.

Na pripravah 5. 10. 1984 v Nürburgu je Lauda v petek imel težave z motorjem, v soboto se je med poskusnimi vožnjami ulilo kakor iz škafa, zaradi česar je dosegel slabo startno mesto. Bil je namreč petnajsti. V nedeljo, dne 7. 10. je kljub slabemu startnemu mestu dosegel 4. mesto, ker ga je zadržal dirkač

Včerajšnje proste poskusne vožnje

ESTORIL — Na včerajšnjih prostih poskusnih vožnjah je Prost dosegel najboljši čas, Lauda pa je bil četrti. Danes bodo uradne poskusne vožnje.

Baldi. Ta je namreč v trenutku, ko ga je Lauda hotel prehiteti, zavil pred njega in mu prehitovanje preprečil. To je proti pravilom o dirkalnih vožnjah. Poleg tega je nekajkrat dohitel voznike, ki so zaostajali že po en krog in jih, dveh ali treh zaporedoma, ni mogel prehiteti. S tem je izgubljal na času.

Za to, nedeljsko zadnjo letošnjo dirko ima Lauda pred Prostom 4,5 točke prednosti. Če bo Prost prvi (10 točk) in Lauda drugi (šest točk), bo vseeno Lauda ostal letošnji prvak. Če Prost doseže drugo mesto (šest točk), Lauda bo pa tretji (tretji dobi 4 točke), bo zmagal Lauda. V tem primeru bi Lauda k 4,5 točke dodal še nove štiri, Prost bi pa dosegel le šest točk. Če bi ob Prost na drugem mestu na dirkah Lauda dosegel četrto mesto (3 točke), bi jih imel 4,5+3=7,5 točke, Prost pa le šest. Kombinacija je možnih še nekaj, vendar nam bo v nedeljo vse jasno.

Ta teden start košarkarskega promocijskega prvenstva

Tudi letos tri slovenske peterke

Barcolana, Ferroviario in Alabarda glavni favoriti - Bor Radenska obeta

Jutri in v nedeljo bodo prvič uradno stopila na igrišče moštva, ki bodo letos nastopala v košarkarskem promocijskem prvenstvu. V letošnji ligi bo sodelovalo dvanaest ekip, ki se bodo potegovala za prestop v D ligo. To so: Bor Radenska, Kontovel, Polet, Barcolana, Alabarda, Ferroviario, Libertas, Stella, Azzurra, CUS, Inter Milje, Santos in Scoglietto. Novost v letošnjem prvenstvu je odsotnost nekaterih moštev (CG Radiograf Milje, Casa del frigo in Lavoratori del porto, ki jim je košarkarska zveza odzela pravico nastopa, ker nimajo lastnega mladinskega sektorja). Prav zaradi prisilnega odstopa teh moštev pa je Polet dobil priložnost za ponovni nastop v promocijski ligi, čeprav je openska ekipa lani izpadla. V letošnjem prvenstvu bodo torej naši predstavniki isti kot lani: Bor Radenska, Kontovel in Polet.

Pri našem tržaškem košarkarskem klubu so letos v glavnem ohranili isto moštvo, vodstvo ekipe pa je prevzel Valter Vatovec. Borovci so tako tekoč »na papirju« še vedno med boljšimi ekipami letošnjega prvenstva, predprvenstveni nastopi pa so pokazali, da bodo morali košarkarji Radenske še vztrajno vaditi, saj so zaenkrat premalo uigrani in nečinkoviti v napadu, v obrambi pa premalo zagrizeni in odločni.

Kontovel je letos nekoliko boljši, saj

se je po končani vojaščini vrnil center Štoka, in kratkem pa bo ekipa okrepil tudi krilni igralec Čuk. Ogródje ekipe je, razen tega, nespremenjeno, čeprav bodo letos vključili v moštvo nekatere perspektivne mladince, ki so doslej igrali pri nabrežinskem Sokolu. Pri Kontovelu pa so letos dobili novega trenerja, to je Igor Meden iz Senožeč.

Openski Polet pa ima verjetno zelo šibko moštvo, ker je nekaj igralcev prenehalo, nekateri pa so se vrnili k Boru Radenski. Varovanci trenerja Tavčarja se bodo letos torej borili za obstanek v ligi.

Barcolana, Ferroviario in Alabarda so glavni favoriti za napredovanje. Po razkroju ekipe CG Radiograf iz Milja sta Barcolano ojačila Avon in Trost, ki sta tako znatno dvignila kvaliteto raven ekipe. Pri Ferroviariu so se letos vrnili nekateri igralci, ki so lani igrali drugje, oziroma so bili

na odsluženju vojaškega roka. To so na primer center Cau in visoka beka Bellussi in Sollazzo. Košarkarji Ferroviaria pa imajo ob vsem tem prednost, da igrajo domače tekme na najboljšem neugodnem terenu, igrišču v Miramarskem drevoredu. Alabarda je letos oddala Servolani kar tri standardne igralce (Zumbat, Sulin in Tonut), v zameno pa je dobila veterana Cassia, ki je še lani uspešno igral v tretjeligaškem prvenstvu. Igra Alabarde bo slonela tudi na ramenih skupine mladih in hitrih košarkarjev, ki so že v lanskem prvenstvu dokazali precejšnjo zrelost.

Naše ekipe bodo imele tak spored: Bor Radenska se bo že v prvem kolu na tujem pomeril s Ferroviariom. Košarkarji Kontovela bodo gostovali v Miljah, kjer jih bo pričakal tamkajšnji Inter. Polet pa bo igral v gosteh proti prenovljeni postavi Stelle Azzurre.

(Igor Canciani)

Primorec slabo startal

Tudi trebenski Primorec (na sliki proti San Marcu) je zelo slabo startal v 3. amaterski ligi, saj je po treh kolih še vedno brez točk

domači šport

Danes

PETEK, 19. oktobra 1984

NAMIZNI TENIS

POKAL PRVAČOV

20.00 v Repnu: Kras - Mladost.

ODBOJKA

MLADINCI

20.30 pri Banih: Sloga - Inter 1904

DEČKI

20.00 v Trstu, telovadnica Petrarca: Inter 1904 - Bor.

Mladinski nogomet - tedenski komentar

41 tekem - le pičlih 15 točk

Zadnje kolo v mladinskih prvenstvih je bilo za naše ekipe res porazno. Doživele so namreč kar 9 porazov na 10 tekem. Gotovo so nekatere ekipe nezasluženo izgubile, vendar ostaja dejstvo, da so slovenske enajsterice v letošnjih prvenstvih res slabo začele. Nekaj podatkov. Slovenske mladinske ekipe so doslej odigrale skupno 41 tekem, zbrale pa so le pičlih 15 točk, od katerih je pet zbral Kras pri najmlajših, dve Primorje pri začetnikih, po štiri pa Vesna in Zarja pri naraščajnikih.

Igor Čuk, predsednik športnega društva Breg in eden najboljših prizadevnih športnih delavcev pri nas, nam je o tem vprašanju povedal naslednje: »Moram reči, da ne sledim pogostoma mladinskim prvenstvom, zato jih ne bom ocenjeval in komentiral. Strinjam se, da so naše ekipe v težavah, vendar moram povedati, da je to gotovo opravičljivo, saj so se vsa slovenska društva usmerila k temu, da uveljavijo oziroma nudijo možnost igranja domačim nogometašem.

Mislím, da je to zelo važno. Če bi na vse kriplje iskali rezultat, bi bilo zadosti, da bi najeli nekaj italijanskih fantov, vendar si tega ne moremo privoščiti. Pri Bregu zasledujemo to politiko, čeprav smo morali na izpolnitev vseh kategorij čakati več let. Nekaj nogometašev smo tudi izgubili, odšli so namreč k drugim italijanskim društvom, kljub temu pa smo utegnili sestaviti vseh pet mladinskih ekip, ne glede na njihove rezultate. Mislím, da je važno nadaljevati s to miselnostjo in tudi uspehi ne bodo izostali.

In sedaj napovedi: naraščajniki Vesne, Brega in Zarje bodo v nedeljo počivali zaradi nastopa pokrajinske reprezentance naraščajnikov. Breg - San Luigi in S. Andrea - Kras pri najmlajših. »Plavi« bodo igrali proti prvemu na lestvici, za njih je naloga zelo težka, če ne brezupna. Kras bo v gosteh igral z ekipo, ki ima točki manj.

Pri začetnikih bo igralo Primorje v gosteh proti S. Andrea, ki ima, kot Prosečani, dve točki. Tudi ta tekma bo zelo zanimiva, Breg bo doma igral s S. Vitom, ki ima le točko. Od »plavih« pričakujemo borbeno in požrtvovalno igranje. Breg - Muggesana pri cicibanah. Obe ekipi sta brez točk. Upajmo, da

bodo »plavi« dosegli svoj prvi pozitivni rezultat, saj bi si ga zaslužili, ker so doslej izgubili predvsem zaradi neizkušenosti.

Breg - Zaule je tekma v prvenstvu mlajših cicibanov. Zaule ima eno točko. »Plavi« imajo v nedeljo možnost, da okusijo svojo prvo zmago ali vsaj remi. (Miloš Tul)

NA GORIŠKEM

NARAŠČAJNIKI

IZIDI 4. KOLA: Gradese - Cormonese 3:2, Pieris - Isonzo 2:0, Mariano - Vermegliano 1:1, Medea - Sovodnje 4:0, Turriaco - Ronchi 0:0, San Lorenzo - Italcantieri 2:0, San Marco - Corno 1:1, Torriana - Staranzano 1:2.

LESTVICA: San Lorenzo in San Marco 7; Mariano, Medea in Corno 6; Gradese, Turriaco in Vermegliano 5; Staranzano in Pieris 4; Torriana, Cormonese in Ronchi 2; Sovodnje, Italcantieri in Isonzo 0.

PRIHODNJE KOLO: Sovodnje - Pieris.

ZAČETNIKI

IZIDI 4. KOLA: Pro Farra - Cormonese 0:0, Sanrocchese - Lucinico 0:3, Juventina - Mossa 1:1, Torriana - Audax 0:0.

LESTVICA: Audax 6; Azzurra 5; Mossa in Pro Farra 4; Cormonese in Torriana 3; Juventina, Lucinico in Sanrocchese 2.

PRIHODNJE KOLO: Lucinico - Juventina.

ODBOJKARSKI ODSEK SZ BOR sporoča nov urnik minidbojke za deklice in dečke, rojene leta 1973 in mlajše. Treninki so v ponedeljek od 15. do 16.30 in v sredo od 15.45 do 17.15 na liceju F. Prešeren ter ob četrtkih od 14.30 do 16. ure v Borovem športnem centru. Vpisovanje neposredno na treningih.

ZSSDI obvešča, da se nadaljuje vpisovanje v plavalni tečaj, ki bo v bazenu v Lipici. Vpisovanje in informacije na sedežu ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Franciška 20 (tel. 040/767-304), vsak dan od 8. do 14. ure.

ODSEK MINIBASKET - BOR sporoča dokončni urnik treningov. Igralci rojeni v letih 1973-74: v ponedeljek od 14.30 do 16.00, v sredo od 15.15 do 16.30 in v petek od 15.00 do 16.00 na »1. maju«. Igralci rojeni leta 1975 in mlajši: v ponedeljek od 17.00 do 18.30 na liceju F. Prešeren in v sredo od

NA TRŽASKEM

DEČKI

Tudi po drugem kolu je lestvica v tej konkurenci dokaj nejasna, ker spet niso odigrali ene tekme, zaradi odsotnosti sodnika in tako je tudi razmerje moči več ali manj neznano. Da je temu tako priča dejstvo, da branitelj pokrajinskega naslova Inter 1904 sploh še ni igral.

Poleg Bora, ki je prepričljivo spravljal pod streho tudi drugi par točk, sta nepremagana še Sloga in VIS, ki pa sta odigrala tekmo manj. Dvakrat je na igrišču stopil tudi Prevenire, ki je v krstnem nastopu premagal slabi Rozzol, potem pa izgubil s slogaši. Rozzol je nedvomno najslabša ekipa, saj so jo tudi borovci premagali s 3:0. Drevisnja tekma nad »plavimi« in Interjem bo najbrž zelo zanimiva in lahko že odloča o samem vrhu prvenstvene lestvice.

IZIDI 2. KOLA: Sloga - Prevenire 3:2, VIS - Nuova Pallavolo Trieste 3:2, Volley Club - Inter 1904 n.o., Rozzol - Bor 0:3.

LESTVICA: Bor 4, Sloga, VIS in Prevenire 2; NPT, Volley Club, Rozzol in Inter 1904 0. (Sloga, VIS in Volley Club tekmo manj, Inter še ni igral).

DEKLICE

Po nepopolnem tretjem kolu sta nepremagana še Friulexport in OMA. Medtem ko so v drugem kolu zastopnice naše združene ekipe počivale, so v

obvestila

14.15 do 15.15 na »1. maju«. Vpisovanje neposredno na treningih. Za informacije telefonirati na 943-680.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD BREG obvešča, da so treninki za minibasket ob sredo in petkih ob 16. uri v občinski telovadnici v Dolini.

ŠD MLADINA prireja tečaj predsmučarske telovadbe za odrasle. Tečaj je v telovadnici pristaniških delavcev na Proseku ob ponedeljkih in petkih od 20. do 21. ure. Zainteresirani naj se zberejo neposredno na treningih, kjer bodo tudi dobili vse ustrezne informacije.

JADRALNI KLUB ČUPA priredi danes, 19. oktobra, ob 20.30 v hotelu Volnik v Repnu društveno večerjo.

iz planinskega sveta

Ob 80-letnici SPDT

Osemdeset let delovanja je dolga doba, posebno če jo nanesemo na današnji čas, ko se vsa dogajanja sledijo z vrtočlavo naglico. Osemdeset let delovanja Slovenskega planinskega društva Trst je zelo dolga doba če pomislimo, da se je društvo ustanovilo v začetku stoletja, prav v obdobju, ko je slovenstvo v Trstu dobivalo vrsto vodilnih vlog v mestnem gospodarskem, socialnem, kulturnem in političnem življenju. Društvo je nato preživelo prvo svetovno vojno, fašistični režim, pod katerim je bilo dvakrat razpuščeno, drugo vojno, nato pa dokončno obnovo in današnje dobo.

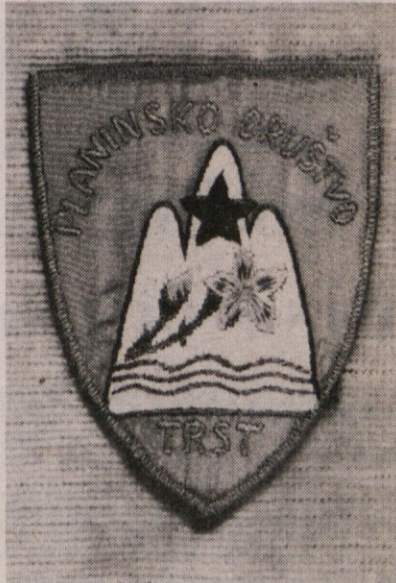
Šli so mimo težki in srečni časi, obdobja obnove, navdušenja, pa tudi predaha in kriz. Člani društva so v okviru svojega delovanja markirali steze po slovenski zemlji, postavljali kačipote, izdali zemljevid »Okrožje Trsta« (to že daljnega leta 1912!), upravljali kraške jame, gradili planinske kočice in razgledišča, sodelovali pri povojni gradnji cest in železnic, prirejali izlete, ekskurzije, plese, predavanja, organizirali podtalno delovanje v fašističnih časih, in še organiziralo pristno planinsko dejavnost od alpinizma, jamarstva, smučanja, fotografije in še mnogo, mnogo drugega.

Svojo 80-letnico bo SPDT proslavljalo v dveh večerih v Kulturnem domu v Trstu: v četrtek, 25., in v petek, 26. t.m.

Oktobrska številka Planinskega vestnika

Letošnja oktobrska številka Planinskega vestnika je zelo pestra in zanimiva. Na prvi strani ima na častnem mestu članek z naslovom »80 let SPD Trste«, ki v zelo nežnih obrisih prikazuje oris zgodovine tega društva od ustanovitve do danes. Članek je opremljen z dvema slikama. Prva prikazuje skupino izletnikov — članov takratne tržaške podružnice SPD na Poreznu leta 1913, druga pa manjšo skupino izletnikov, med katerimi je tudi alpinist in filozof dr. Klement Jug, na Brani leta 1922 ali 1923.

Ta številka PD je posebno zanimiva zaradi svojih alpinističnih člankov.

Stiliziran znak Slovenskega planinskega društva v Trstu iz prvih povojnih časov, ki se je z majhnimi spremembami ohranil do danes. Zarisal ga je akademski slikar Lojze Spacal

Lepo in prizadeto piše Andrej Štremfelj o svojem padcu v Droatih v francoskih Alpah, ko ga spomin še v najbolj kritičnih trenutkih vedno vodi k hčerki Katarini. Prijeten je tudi članek z naslovom »Velika Paklenica med plezalstvom, alpinizmom in mladostjo«, ki ga je napisal Milan Vošank, medtem ko zamejski alpinist Igor Škamperle v tekočem in življenjskem slogu v sestavku »Votli vrh« opisuje prvenstveno smer, ki jo je julija letos preplezal skupno z Igorjem Mezgecem, in Radom Fabianom. Smer so preplezali v Loški Steni, imenovali pa so jo Znamenje ob poti v spomin na Neja Zaplotnika.

Prijeten je še sestavek Cinzia izpod peresa Dušana Pirca, ki opisuje svojo ljubezen ne do gore in sne, temveč do dekleta. Pravzaprav je čudno, da se taki sestavki, čustveni, nežni in življenjski obenem, tako redko pojavljajo v planinski literaturi, saj je tudi alpinist najprej človek, nato pa šele... plezalec v stenah.

DUŠAN JELINČIČ

naše šesterke v mladinskih ligah

NA TRŽASKEM

DEČKI

Tudi po drugem kolu je lestvica v tej konkurenci dokaj nejasna, ker spet niso odigrali ene tekme, zaradi odsotnosti sodnika in tako je tudi razmerje moči več ali manj neznano. Da je temu tako priča dejstvo, da branitelj pokrajinskega naslova Inter 1904 sploh še ni igral.

Poleg Bora, ki je prepričljivo spravljal pod streho tudi drugi par točk, sta nepremagana še Sloga in VIS, ki pa sta odigrala tekmo manj. Dvakrat je na igrišču stopil tudi Prevenire, ki je v krstnem nastopu premagal slabi Rozzol, potem pa izgubil s slogaši. Rozzol je nedvomno najslabša ekipa, saj so jo tudi borovci premagali s 3:0. Drevisnja tekma nad »plavimi« in Interjem bo najbrž zelo zanimiva in lahko že odloča o samem vrhu prvenstvene lestvice.

IZIDI 2. KOLA: Sloga - Prevenire 3:2, VIS - Nuova Pallavolo Trieste 3:2, Volley Club - Inter 1904 n.o., Rozzol - Bor 0:3.

LESTVICA: Bor 4, Sloga, VIS in Prevenire 2; NPT, Volley Club, Rozzol in Inter 1904 0. (Sloga, VIS in Volley Club tekmo manj, Inter še ni igral).

DEKLICE

Po nepopolnem tretjem kolu sta nepremagana še Friulexport in OMA. Medtem ko so v drugem kolu zastopnice naše združene ekipe počivale, so v

NA GORIŠKEM

Po tradiciji, žal tudi letos reden potek prvenstev ovirajo številne odložitve tekem, razni zastoji, pa tudi odpovedi. Pri mladincih se je na primer v zadnjem hipu odrekla nastopom šesterka Libertasa iz Krmina. Vse to, jasno, ovira redno poročanje.

MLADINCI

Libertas Gorica — OK Val 3:1 (12:15, 15:6, 15:10, 15:12)

VAL: Vogrič, Prinčič, Čej, Coceani, Bensa, Zavaddal, Boschin, Mučič, Paulin.

V prvi prvenstveni tekmi so mladinci Vala povsem razočarali, saj so izgubili proti najšibkejši ekipi prvenstva. Čeprav je bilo sojenje večkrat pristransko in mala telovadnica ni dopuščala normalne igre, moramo iskati razlog poraza samo pri naših igralcih, ki so se predstavili na igrišče popolnoma dekoncentrirani. (zip)

IZIDA 1. KOLA: Torriana - Libertas Gorica 3:0, Val - Libertas 1:3.

LESTVICA: Torriana in Libertas Gorica 2; Val in Olympia 0.

PRIHODNJE KOLO: Torriana - Val (22.10., ob 20.15 v Gradišču); Libertas Gorica - Olympia (24.10., ob 18.45 v Gorici, telovadnica AGI).

MLADINKE

Start slovenskih šesterke ni bil najbolj spodbuden. Dom Agorest je dvakrat klonil s tesnim izidom, Olympia pa je izgubila na težkem gostovanju v Trzinu. Upati je, da se bosta naši ekipi kaj kmalu opomogli in zaigrali kot sta resnično sposobni. O začasnem vrhu lestvice pa bo drevi odločala tekma med Canonon in Libertasom iz Gorice.

IZIDI: Intrepida - Libertas 2:3, Canon - Olympia 3:0, Dom Agorest - Torriana 2:3, Libertas - Dom Agorest 3:2, Torriana - Canon 1:3.

LESTVICA: Libertas Gorica in Canon Tržič 4; Torriana Gradišče 2; Dom Agorest in Olympia 0.

PRIHODNJE KOLO: Canon - Dom Agorest (jutri, ob 20.30 v Trzinu, pa lestra Verde); Olympia - Libertas (25.10., ob 20.30 v Gorici, telovadnica ITI); Dom Agorest - Intrepida (24.10., ob 18.45 v goriškem Kulturnem domu); Canon - Libertas; Torriana - Olympia (22.10., ob 18.30 v Gradišču). (ik)

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebne mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš Ob delavnih trgovski 1 modul (šir 1 st, viš 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglaš 550 lir beseda Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtine, zahvale in sozolja po formatu Oglaš iz dežele Furlanije Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst. Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tix 460270 EST I. iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

19. oktobra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto Da Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Križi in težave rimske službe za pobiranje odpadkov Sodobne posode za odpadke niso odpravile mestne nesnage

RIM — Če je v Italiji vprašanje mestne snage od nekdaj velik problem, še posebno če upoštevamo starost italijanskih mest in torej težak dostop v njihova zgodovinska jedra, je večmilijonski Rim v tem oziru prav gotovo poglavje zase. »Manjka nam vsaj dva tisoč delovnih rok,« se pred očitki na račun higienskih razmer v prestolnici brani pristojni občinski odbornik Angrisani. Namestitev 45 tisoč neestetskih in smrdljivih posod za odpadke ter izgradnja operativne centrale z dvesto posebnimi vozili za nujne posege, kot kaže nista rešili rimskih tegob s snago. Res je, da je mehanizacija po eni strani pospešila zbiranje odpadkov, vendar je po drugi strani odprla 45 tisoč novih virov onesnaževanja. Občinski odbornik za mestno snago se brani z napadom na lastnike in upravnike restavracij, gostiln in pizzerij, ki da so skrajno nekulturni, saj odmetavajo v posode

odpadno hrano in zlasti ostanke rib, ki razširjajo znani, skrajno neprijetni vonj. Dejstvo je namreč, da se je tega smrada skoraj nemogoče rešiti in prav nič ne pomaga, da posode za smeti umivajo vsake teden.

Resnici na ljubo pa so tovrstne posode za sedaj najučinkovitejši in najbolj ceneni pripomočki za zbiranje odpadkov in jih uporabljajo po vsej Evropi, le da jih drugod umivajo najmanj vsake tri dni. Italija pa ne bi bila Italija, če ne bi pobiranje odpadkov spremljal še dodatni, sindikalni problem: po pogodbi namreč uslužbenci mestne snage niso dolžni pobirati smeti, ki uhajajo iz odpadnih posod. Le-te tako ostajajo na pločnikih, kjer razširjajo neprijetni vonj ter nemudoma postanejo prava pojedina za miši, podgane, golobe, mačke in druge živali. Te pa so na veliko jezo Rimljanov postale že tradicionalnem »okras« rimskega zgodovinskega spomenika.

Tramvaj v Zagrebu do smrti povozil 5 oseb

ZAGREB — Pet mrtvih in sedem ranjenih je tragičen obračun hude prometne nesreče, ki se je zgodila v noči med sredo in četrtkom v hrvaškem glavnem mestu. Vsi udeleženci v nesreči so bili uslužbenci zagrebskega tramvajskega podjetja, ki so dežali na neki progi, ko jih je med hitro vožnjo nenadoma povozil tramvaj. Takoj po nesreči je, verjetno zaradi šoka, šofer 46-letni Vladimir Marinič pobegnil.

Nenavadno in težko razumljivo pa je, da so po tragediji pobegnili tudi redki potniki, ki jih do včeraj zjutraj preiskovalni organi niso izsledili. O poteku nesreče je zato še precej nepojasnjenih strani. Po prvih razpoložljivih podatkih kaže, da je nesrečni voznik pritisnil na zavore, a žal zaman.

ZDA: sateliti v službi navadnega tv-gledalca

NEW YORK — Sredi prihodnjega leta bo Američanom na voljo nova telekomunikacijska služba, ki jim jo bodo omogočili štirje sateliti. Nudila jim bo lastno mrežo za posredovanje podatkov in prenašanje televizijskih konferenc. Imenovala se bo »Skynet Digital Service«, nje tarife pa bodo določili v prvih mesecih novega leta.

MACEIO — BRAZILIJA — Vrtar brazilske ekipe CSE je napravil samomor (utopil se je v jezeru hidrocentrale) ker ga niso vključili v nogometno ekipo. Prejšnjo nedeljo naj bi po besedah voditeljev društva dobil dva gola, ki bi jih lahko ubranil. Ko je naslednjo nedeljo ekipa igrala brez njega v голу, ga je izključitev tako hudo prizadela, da si je sam sodil.

Nekaterim je še vroče

LONDON — Mladi 18-letni škotinjci med prho na londonskem hipodromu razkazuje najuspešnejša letošnja modela mokre T-shirt majice (Telefoto AP)

Strmoglavil helikopter

MANILA — Ameriški vojaški helikopter je strmoglavil v džunglo severno od Manile. V nesreči, ki se je pripetila med nočno vajo, je umrlo vseh šest potnikov. Vest je javnosti sporočil glasnik ameriškega vojaškega oporišča v kraju Clark. Ob tej

priložnosti je povedal, da se je helikopter tipa HH 53 super Jollu udeleževal manevrov »prekriti grom.«

Reševalno akcijo je otežkočala megla, vendar ni nujno, da je nesrečo zakrivilo slabo vreme.

Maščevanje zavržene ljubice

PARIZ — Prvič so v zgodovini francoskega sodstva visokega sodnika odstranili z njegovega položaja zaradi podkupovanja. Sodnik 63-letni Antoine Gross, predsednik prizivnega sodišča v Alzaciji, je v zameno za podkupnino oprostil nekaj oseb obsojenih v Strasbourgu. Dogodek je v Franciji dvignil prah tudi zaradi njegovega zagovora. Izjavil je namreč, da je vest zrasla v fantaziji njegove pravkar zapuščene ljubice.

Napoved vojne tobačni industriji

Britanski zdravniki proti kajenju

LONDON — »Cigarete vas lahko umorijo, povzročajo raka in druge bolezni,« se glasi napis, ki naj bi se po predlogu vplivnega Britanskega zdravniškega združenja pojavil na vseh zavojčkih cigaret, ki jih prodajajo v Veliki Britaniji.

Britanski zdravniki so se odločili odprto stopiti v boj proti tobačni industriji in zahtevajo od vlade, naj prepove vsakršno obliko reklame, sponsorizacije in pokroviteljstva s strani proizvajalcev tobaka. Vzroka ni treba dolgo iskati, dovolj je podatek, da na Otoku za posledicami kajenja vsako leto prezgodaj umre vsaj sto tisoč oseb.

Prav reklama, pokroviteljstva privlačnih športnih tekmovanj in kulturnih prireditev, serije oblačil, ki no-

sijo imena znanih cigaretnih znamk — vse to so poskusi tobačne industrije, da bi prevzela kupce in jih prepričala, da je kaditi elegantno, zdravo in pohvalno, trdijo britanski zdravniki. Vse te osebe pa so hkrati naši pacienti in torej dobro poznamo resnico: kajenje povzroča nepopravljivo škodo njihovemu zdravju.

Britansko zdravniško združenje ima med načrti, ki jih je že odobrilo, tudi oskrbo vseh svojih članov z žalnimi vizitkami, ki jih bodo naslovili na krajevne poslane vsakokrat, ko bo kak pacient iz njihovega okoliša umrl za posledicami kajenja. Vendar pa zdravniška organizacija dodaja, da ne želi kratiti »svobode kajenja« posameznikom, temveč hoče doseči le prepoved promocijskih dejavnosti tobačne industrije.

KALA

RISE: VALTER VALENCIĆ

3.

PO IVANU RIBIČU PRIREDIL B.L.

7. Tiger je bil velik pes čuvaj, za katerega so vsi vedeli, kako skrbno zna čuvati Krelovega konjčaka. Morda je bil Franju ravno zaradi tega Krel od vseh sosedov najbolj pri srcu. Začutil je, da je zdaj priložnost, da spet govori z delom o psu! »Tudi pri nas moramo dobiti psa... Ali veste za kakšno gnezdo? Kaj takšnega, kot je vaš Tiger...« »O kajpa,« je zarobantil ded. »Kar celo gnezdo ščenet privleci!...« »Glejte, ded...« »Nič ne bom gledal!« je bil trmast starec. A tudi Franja se je lotevala trmoglavost.

8. »Stavim, da bi se pes, kot je Tiger, ne ustrašil Murka...« Starec, ki je bil nagnjen nad kuho in se je ravnokar pripravljal, da nasuje moke v kipečo vodo, se je ustavil in visoko vzbočil košate bele obrvi. »Ne poznaš psov! Takšnega, kot je bila Kala, ne najdeš zlepa, fant!« Zaničljivo je pogledal Krelovega psa, ki je dvignil veliko, kosmato glavo. V Franju se je nekaj zlomilo. Bilo je res krivično od deda, da se je zapilil v nekakšen spomin in mu zaradi tega ni dovolil pripeljati psa k hiši.

9. Franjo je pospremil Krela iz koč. Vprašal je kar naravnost: »Ali ni naš ded čudaški?« Krel je skomizgnil z rameni. »Stari ljudje so pač takšni, kaj hočeš!« Franja je obšla žalost nad samim seboj. »K Mihlovim stopi, če boš imel kaj časa. Naj se kaj oglasijo pri nas,« je rekel Krel, voščil lahko noč in odšel. Franju je na mah prešla slaba volja, kajti spomnil se je Mihlove psice Dine, prelepe živali s snežnim kožuhom z velikimi zlatorumenimi lisami. Ravno zdaj je imela mlade. Zaspal je z veliko željo v srcu.